

IBBY INSTITÚT BRATISLAVA IBBY INSTITUTE BRATISLAVA

NAKUKNI POZA OBRÁZOK, ČO VIDÍŠ?
SEEING BEYOND PICTURES

POĎ SI ČÍTAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE!
Čítanie a vývin dieťaťa
READING WITHIN THE LIFE CONTEXT
Reading and Childhood Development

BIBIANA
medzinárodný dom umenia pre deti

IBBY
INŠTITÚT BRATISLAVA

Kreatívna
Európa

Ked sme v roku 2015 položili základné kamienky tradície konferencí IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA, sledovali sme niekoľko cieľov: vytvoriť spoločný priestor odborníkom z krajin IBBY a našej domácej i zahraničnej šírokej verejnosti pre hlbšie spoznávanie procesu čítania; sústredíť sa na dôležité faktory a javy, ktoré ovplyvňujú jeho kvalitu, a ukázať, čo stimuluje budovanie kultúry čítania medzi deťmi a dospelými.

K tradícii týchto konferencií sme pridalí spojenie s Biennálou ilustrácií Bratislava (BIB), najstaršou súťažou knižných ilustrácií pre deti a mládež na svete. Preto sa dve konferencie IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA budú konáť vždy v týždni zahájenia Biennály ilustrácií Bratislava. Pestovanie tohto priateľstva je prirodené. Védi projekt BIB bol už pri svojom počiatku postavený na spolupráci s Medzinárodnou úniou pre detskú knihu (IBBY) a počas svojej päťdesaťročnej existencie z nej aj vychádzal. BIB sa významne podieľa na budovaní kvalitnej knižnej kultúry na Slovensku a v zahraničí. Konferencie IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA sa preto stávajú dôležitým komplementom BIB. Poukazujú na to, ako stimulovať a kultivovali tie procesy v človeku, ktoré ho s knhiou a knižnou kultúrou spájajú.

Proces čítania obrázkových kníh a ilustrácií je iný, ako čítanie textu. Preto im budeme väčšiu venuovať samostatnú konferenciu. Tohtoročný názov NAKUKNÍ POZÁ OBRÁZOK, ČO VIDÍŠ? napovedá, že pozornosť zameriame na to, ako cez obrázok rozvíjať symbolické myšlenie. Hoci aj sledovaním takých tém, ako je identita človeka či identita kolektívnu. Budeme si všimnať, akými rôznymi prostriedkami ju ilustrátori podávajú. Ak sa dá stimulovať kognitívny či emocionálny vývin u dieťaťa? Sú to zázraky. Deti s úzasmom objavujú: keď ilustrácia vyjadruje ich myšlienky alebo naopak, stáva sa východiskom k ich vlastným úvahám, dokonca im pomáha sformulovať myšlienky a vyjadriť sa. Ilustrácie môžu pozitívne pôsobiť na verbálny prejav dieťaťa. Pozornosť zameriame aj na výtvarné stvárnenie komplikovaných tém a to, ako s ilustrácliami pracovať tak, aby sme na dieťaťa pôsobili stimulačne a konstruktívne, nie negatívisticky a destruktívne.

Konferencia POĎ SI ČÍTAŤ V KNIŽKE A V ŽIVOTEľ (Čítanie a vývin dieťaťa) sa venuje otázkam, ktoré súvisia s čítaním priamo i nepriamo. Niekoľky sa stážujeme na to, že ľudia nečítajú alebo že sa vyráta kultúrné čítanie, no zabúdame, že čítanie je zložitý, komplexný proces, na ktorý sa dieťa prípravuje aj nepriamo. Napríklad keď sa rozvíja jeho motorika, vnímanie pohybu alebo jeho muzikalita, schopnosť sledovať priestor zvukov a zvuky v priestore. A keď je v kontakte s fyzickým svetom. Nielen virtuálne. Skutočne. Skúsenosti scenografky nás možno budú inspirovať k tomu, ako tento kontakt s fyzickou realitou posnífaj až v interiére. Napokon, čo je vlastne tvorivé čítanie? Ako ho pestovať? Cez témy? Cez umelecké podnety? Pravidelnou činnosťou? Napríklad v kluboch?

Vérim, že konferencie tohtoročného IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA budú pre nás krokom alebo hoci aj vykročením. No najmä, že nás utvrdia v tom, že skutočné vzťahy a priateľstvo so ŽIVOTOM sú jediným vhodným materiálom na budovanie. A v tom, že KNIHA je kameníkom mosta, ktorý SPÁJA.

Timotea Vráblová
Prezidentka Slovenskej sekcie IBBY

In 2015, when we started our tradition to organize conferences IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA, we pursued several aims: to create a common space for experts from the countries of IBBY and public at large, here in Slovakia and abroad, to study process of reading; to focus on important factors and phenomena, which influence quality of reading, and to show what stimulates culture of reading, and how to build it up in new generations of children children and adults.

A part of our tradition is connection between Biennale of illustrations Bratislava (BIB), the oldest illustration contest in the world. That is why two conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA will always take place in a week during the opening of Biennale of illustration Bratislava. Strengthening of 'friendship' between those two is natural. BIB already in the beginning was based on co-operation with IBBY, and during 50 years of its existence it has been based on. BIB has fulfilled a remarkable role in building high quality arts of books both in Slovakia and abroad. The conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA become an important complement of BIB. They will point out how to stimulate and cultivate processes connecting a person with a book and with the arts of books.

Process of reading picture books and illustrations differs from reading a text. That is why we pay attention to reading pictures exclusively, in a conference. This year, the title for the conference SEEING BEYOND PICTURES illustrates our intentions to think how a picture can develop symbolic thinking; maybe through topics related to an issue of personal or collective identity, and what illustrators use to convey it. How can we stimulate cognitive or emotional development in a child? They are always miracles. Children are in awe to find out an illustration has a power to express their thoughts or vice versa it becomes a starting point for their reflections, and what more, it helps them to articulate their thoughts and express themselves. Illustrations can influence positively their ability of verbal communication. We also target more complex or complicated subjects depicted through a mean of illustrations, and talk how to demonstrate those topics in a stimulating and constructive way, not in negativistic or destructive way.

The conference READING WITHIN THE LIFE CONTEXT (Reading and Childhood Development) is aimed at issues relating to reading both in a direct and non-direct ways. We use to complain nowadays people do not read or we lose standard of a culture of reading. But saying those negative statements sometimes we forget that reading is a complex process, and for being able to read we need to cultivate our skills in various life contexts. Particularly for a child it means that reading is influenced by development of her or his visual or motor functions, movement perception or musicality and ability to recognize space of sounds and sounds in a space. For that, for all of us, it is important to have a contact with physical reality. Not only virtually. But really. Experiences of a stage designer at this conference may inspire us how to strengthen the contact with physical reality in interior. Anyway, in the end, what is creative reading? How to develop it? Through topics? Through impulses of arts? Through regular activities with children? In clubs particularly?

I believe conferences of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA this year will be a step, or a step out for many of us to enhance culture of reading. And mainly, we would feel confirmation that real relationships, friendship with LIFE are the only constructing material. And within it the BOOK is a stone of a bridge, which makes us CONNECTED.

Timotea Vráblová
President of Slovak Section IBBY

Náš krok za posledné obdobie

IBBY INSTITÚT BRATISLAVA má slúžiť ako medzinárodné centrum pre výskum a rozvoj kultivovaného čítania (čítania s porozumením), ktorého zakladateľskými organizáciami sú BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY. Inštitút je pritom úzko prepojený s IBBY a poskytuje platformu pre spoluprácu členských krajín IBBY, inicuje aktivity na medzinárodnej úrovni na verejných a odborných fórach. Tento status bol prijatý aj na zasadnutí Výkonného výboru IBBY v Aucklande v roku 2016.

Už v roku 2014 získala BIBIANA, medzinárodný dom umenia, grant z UNESCO na vytvorenie virtuálneho centra zameraného na podporu čítania detí. Tento grant odborne zastrešovala Slovenská sekcia IBBY a jeho garantkou bola Timotea Vrábllová. Projekt sa volal STOP READING CRISIS, jeho cieľom bolo vytvorenie medzinárodného virtuálneho centra podpory čítania a orientácia na rozvoj medzinárodných trénin-gových programov na zvyšovanie čítateľskej gramotnosti detí. Realizácia projektu sa predpokladala v BIBIANE, medzinárodom dome umenia pre deti, sídle Slovenskej sekcie IBBY.

Projekt bol odštartovaný v Bruseli v spolupráci s Európskou komisiou pre kultúru a vzdelávanie a Stálym zástupením SR v EÚ 8. 12. 2014 medzinárodným workshopom STOP READING CRISIS. Medzinárodný workshop STOP READING CRISIS bol zameraný na problém narastajúcej krízy čítateľskej gramotnosti v Európe. Na workshopu vystúpili odborníci s cieľom priniesť nielen analýzu situácie, ale aj vizuálne riešenia tohto problému v Európe. Slovensko zastupovala prezidentka Slovenskej sekcie IBBY Timotea Vrábliová, ktorá workshop dramaturgicky pripravila. Na workshopu vystúpil aj prezident IBBY belgický spisovateľ Wally de Donker, švédska odborníčka v oblasti psychológie čítania Gunilla Ekmanová, Karel Barták, koordinátor projektu Kreatívna Európa z Európskej komisie pre vzdelávanie a kultúru, Cinzia Laurelliová z talianskej nadácie Carla Colodího, ktorá je zameraná na propagáciu čítania. Jeho pokračovaním bola výstava BIB Workshop bol dostupný virtuálne prostredníctvom webstreamingu. V čase konania ho videli účastníci zo 75 krajín (vrátane Afriky).

Dalším krokom bolo vytvorenie IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA. Jeho prvou aktivitou bol 29. 8. 2015 open-air festival Knížne hody s podtitulom Svet zacháňania rozprávky. Vystúpili na ňom významní spisovatelia, ilustrátori, herci. Deti mali možnosť počúvať rozhlasové rozprávky na vybraných stanovištiach mesta, kam ich zaviezol vláčik Prešporák. Okrem toho boli na Hviezdoslavovom námestí pripravené rôzne typy dielni, súťaže a aktív (maratónsky beh podľa rozprávky), prostredníctvom ktorých sa deti, rodičia a celú kultúrnu verejnosť mohli zoznámiť s rôznymi tvorivými formami prace s knhiou a vnímať čítanie v súčasnom kontexte, než ho ponúka bežná školská prax.

IBBY INSTITÚT BRATISLAVA potom pokračoval dvoma medzinárodnými konferenciami, zameranými na problematiku čítania, na ktorých vystúpilo 19 domáčich a zahraničných odborníkov. Konferencie boli určené širokej verejnosti: rodičom, knihovníkom, učiteľom, pracovníkom s deťmi, odborníkom na literatúru pre deti a mládež a na príbuzné disciplíny, ktoré sa čítania a práce s knhiou týkajú. Cieľom bolo tiež zoznámiť šíršiu verejnosť s pohľadom významných domáčich a zahraničných odborníkov.

Konferencia Vidíme rozlične alebo Ako čítať detské obrázkové knížky (30. 8. 2015) sa zamerala na to, ako možno čo najviac vnímať obrázkovú knížku a ako z nej pri čítaní s deťmi najviac využiť pre ich vztah k čítaniu, pre rozvoj ich osobnosti a pre vzájomné vzťahy v rodine či komuniti. Cieľom bolo tiež sprostredkovávať vnímanie a formu vizuálneho vydrenia rozmanitých kultúr.

Konferencia Stop kríze čítania! (31. 8. 2015) bola zameraná na čítanie, a to nielen na problematicu propagácie čítania, ale najmä na predstavenie tých problémov, ktoré sa týkajú procesu čítania a kultivovaného čítania, teda čítania s hlbočím či hlbsím porozumením. Cieľom bolo tiež sprostredkovávať najnovšie poznatky o tom, v čom vlastne a ako čítanie roviača osobnosť dieťaťa, predstaviť proces čítania, ako ho nepoznáme alebo poznáme len okrajovo. Zoznamíť súršiu verejnosť s pohľadom významných domáčich a zahraničných odborníkov.

Dňa 10. 12. 2015 sa v Bruseli uskutočnil medzinárodný tele-seminár Translation Forum Children's Literature: values, models and their translation (Prekladateľské fórum o detskej literatúre: hodnoty, modely a ich pretemčenie), ktorý bol zároveň prenásaný do Luxemburska, a tiež medzinárodné vysielaný prostredníctvom webstebaru. Seminár organizoval DG TRANSLATION EU v spolupráci s BIBIANOU, medzinárodným domom umenia pre deti, a IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA. Slovensko zastupovala prezidentka Slovenskej sekcie IBBY Timotea Vrábliová, ktorá seminár dramaturgicky pripravila. Na seminári vystúpila aj riaditeľka Ceny Astrid Lindgren Memorial (ALMA) Helen Sigelandová a švédska odborníčka v oblasti psychológie čítania Gürilla Ekmanová. Seminár sa uskutočnil v Bruseli, v budove DG TRANSLATION EU. Seminár bol zároveň otváracím podujatím výstavy BIB. BIB bol prezentovaný ako významný projekt, ktorý sa prostredníctvom podpory kvalitnej ilustračnej tvorby tiež podieľa na budovaní vztahu dieťaťa s knhiou.

V septembri v roku 2016 na Medzinárodnom kongrese IBBY v Aucklande bol IBBY INSTITÚT BRATISLAVA vo svojej podobe akceptovaný na Výkonom výbere IBBY. Zároveň sa na kongrese začala príprava dvoch medzinárodných konferencií a s preivednými podujatí IBBY INSTITÚTU BRATISLAVA 2017.

V roku 2016 si Ministerstvo zahraničných vecí SR vybralo BIB a IBBY INSTITÚT BRATISLAVA na prezentáciu Slovenska v rámci Predsedníctva SR v EÚ. Timotea Vrábliová bola poverená vytvoriť sériu podujatí, ktoré boli prezentované ako sprievodné podujatia Predsedníctva. Bol vytvorené 4 podujatia, ktoré organizovalo Stále zastúpenie SR pri EÚ, Európska rada - Knížka pre prekladateľov, BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, a IBBY INSTITÚT BRATISLAVA. 5. 10. 2016 sa uskutočnili dva literárne workshopy s Beátoou Panákovou a Timoteou Vráblovou v Európskej škole v Bruseli. Vystúpila do výtvarnej súťaže. Výtvarné práce detí a následná plagát z výtvarných prác boli prezentované na výstave v Bruseli v Európskej rade v budove LEX v decembe 2016. Dňa 6. 10. 2016 sa uskutočnil otvorenie výstavy BIB v Bruseli v Európskej rade v priestoroch Knížky pre prekladateľov. BIB bolo reprezentované generálnou komisárikou BIB Zuzanou Jarošovou, ktorá bola jednou z hostí otvárajúcich expozíciu. Súčasťou otvorenia bola aj recepcia s prezentáciou tradičných slovenských jedál, ktorí prispievali oddelenie slovenských prekladateľov pri Európskej rade. Výstava trvala do konca januára 2017. Dňa 6. 10. 2016 sa uskutočnil aj medzinárodný seminár Transferring Values and the Value of Transferring (Prenášanie hodnôt a hodnoty prenosu), ktorý sa konal v Bruseli v prednáškové sále Európskej komisie v budove LEX a zúčastnilo sa ho vyše 60 ľudí. Na seminári vystúpili: Valerie Coghilánová, prezidentka medzinárodného časopisu BOOKBIRD (časopis IBBY venovaný knižnej kultúre pre deti a mládež), Helen Sigelandová, riaditeľka Ceny Astrid Lindgren Memorial (ALMA), Beata Panáková, autorka, prekladateľka, dramaturgička SR – RTVS, a Timotea Vrábliová.

IBBY INSTITUTE BRATISLAVA is intended to serve as an international centre for research and refined reading (reading with comprehension). It was founded by BIBIANA, the International House of Art for Children and IBBY Slovak Section. The Institute is closely inter-related with IBBY and presents a platform for cooperation among IBBY member countries and initiates international activities at public and professional forums. This status was adopted also at the Auckland 2016 IBBY Executive Committee meeting.

Already in 2014 BIBIANA, the International House of Art for Children, received a UNESCO grant to create a virtual centre focused on reading promotion among children. This grant was under the professional umbrella of IBBY Slovak Section and Timotea Vráblová was the guarantor. The project title was STOP READING CRISIS; its goal was creating an international virtual centre for reading promotion and for development of international training programs to enhance reading literacy in children. The implementation of the project was envisioned in BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY Slovak Section.

The project was launched in Brussels in cooperation with the EU Commission for Culture and Education and the Permanent Representation of SR to the EU on 8 December 2014 through an international workshop STOP READING CRISIS. The workshop STOP READING CRISIS focused on the issue of the growing reading literacy crisis in Europe. Presentations were made by experts not only to analyze the situation but also to outline a vision of how to address the problem in Europe. Slovakia was represented by the President of IBBY Slovak Section, Timotea Vráblová, who also designed the dramaturgy of the workshop. The workshop was addressed also by the IBBY President, Belgian writer Wally de Donker; a Swedish expert in reading psychology, Gunilla Ekman; coordinator of the project Creative Europe from EU for education and culture, Karel Barták, and an official from the Italian Carlo Colodi Foundation for reading promotion, Cinzia Laurelli. A follow-up activity was an exhibition on BIB, as the oldest international competition in illustration that has significantly influenced book culture across the world in the past 50 years. The workshop could be virtually accessed via web streaming. The workshop, while it was in progress, was seen by participants from 75 countries (including Africa).

Starting the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was the following action. The opening ceremony was held on 29 August 2015 at an open-air festival the BOOK Feast with the subtitle Tales will rescue the world. Leading writers, illustrators and actors made presentations. Children could listen to radio stories at selected sites within the city to which they were driven by the Prešporáčik train. Besides all that, activities were prepared at Hviezdoslavovo Square including various kinds of workshops, competitions and activities (a Marathon run to a fairy tale) to acquaint children, parents and the entire cultural public with various creative forms of using books and perceiving reading in a broader setting than what is offered in ordinary school activities.

The IBBY INSTITUTE BRATISLAVA then followed up with two international conferences focusing on reading with presentations given by 19 national and international experts. The conferences were intended for the general public including parents, librarians, teachers, youth and child workers, experts in literature for children and youth and related areas that are associated with reading and working with books. The purpose also was to present to the public the views of leading national and international experts.

The conference **We see things differently of How to read children's picture books (30 August 2015)** focused on how to best perceive a picture book and, while reading it with children, how to get the most out of it for the sake of children's relationship to reading, for their personal development and for mutual relationships within the family and community. Another goal was to present the perceptions and forms of visual expression in diverse cultures.

The conference **Stop Reading Crisis! (31 August 2015)** focused on reading; not just reading promotion but specifically on presentation of aspects of the reading process and refined reading, meaning reading with profound or more profound comprehension. The goal was also to present the newest knowledge about through what and how reading develops a child's personality, to present the reading process they way we do not know it or how we know it just superficially, and to present to the broader public the views of leading national and international experts.

Brussels, 10 December 2015, was the venue for an international **tele-seminar Translation Forum Children's Literature: values, models and their translation** that was also televised to Luxembourg and internationally via web stream. The seminar was organized by DG TRANSLATION EU in cooperation with BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. Slovakia was represented by the President of IBBY Slovak Section, Timotea Vráblová, who designed the dramaturgy of the seminar. The Director of the Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA), Helen Sigeland, and a Swedish expert on reading psychology, Gunilla Ekman, presented remarks. The seminar took place in Brussels, the building of DG TRANSLATION EU. The seminar concurrently was an opening event to a BIB exhibition. BIB was presented as an important project that has also been contributing to development of the child-book relationship through promotion of quality illustration.

In September 2016 at the International IBBY Congress in Auckland, the status of the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA was accepted by the IBBY Executive Committee. Preparations for two international conferences and accompanying events by the IBBY INSTITUTE BRATISLAVA 2017 also started at the congress.

In 2016 the Ministry of Foreign and European Affairs SR selected BIB and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA for presentation of Slovakia within the Slovak Presidency of the Council of the EU. Timotea Vráblová was charged with developing a series of events that were presented as accompanying events to the Slovak Presidency. There were four events and they were organized by the Permanent Representation of SR to the EU, The European Council – Library for Translators, BIBIANA, the International House of Art for Children, and IBBY INSTITUTE BRATISLAVA. On 5 October 2016 two literary workshops were held with Beata Panáková and Timotea Vráblová at the European School in Brussels and included an art competition. The works by children and a poster that was compiled from the winning works were presented at an exhibition in Brussels, European Council, in the LEX building in December 2016. On 6 October 2016 a BIB exhibition was opened in Brussels, European Council, LEX building in the premises of the Library for Translators. BIB was presented by the BIB Commissioner General, Zuzana Jarošová, who was among the guests opening the exhibition. The opening ceremony was followed by a reception with presentation of traditional Slovak food that was prepared by the department of Slovak translators with the European Council. The exhibition was open till the end of January 2017. On 6 October 2016 an international seminar, **Transferring Values and the Value of Transferring**, took place in Brussels in the lecture hall of the European Commission in LEX building and was attended by more than 60 people. Presentations were given by: Valerie Coghlan, President of the BOOKBIRD international journal (IBBY journal on book culture for children and young people); Helen Sigeland, Director of Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA); Beata Panáková (author, translator, dramaturge from SR – RTVS); and Timotea Vráblová.

5. septembra 2017/5th September 2017

NAKUKNI POZA OBRÁZOK, ČO VIDÍŠ? SEEING BEYOND PICTURES

9.00 – 9.30 Prezentácia/Presentation

9.40 Otvorenie/Opening

Peter Tvrdoň, riaditeľ BIBIANY, medzinárodného domu umenia pre deti

The director of BIBIANA, the International House of Arts for Children

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Nakukne? Čo podporuje porozumenie pri vnímaní obrazu u dieťaťa?

Would You See Beyond? What Strengthens Visual Understanding of a Child?

Markéta Andričíková (Slovenská republika/Slovak Republic)
Keď to, čo vidíme, vlastne nie je to, čo vidíme (Pohľad z rôznych perspektív)

When What We See Is not What We See (Different Perspectives)

Ragnheiður Gestsdóttir (Íslandská republika/The Republic of Iceland)

Aké obrázkové knihy čítat viac – tie pre domáce prostredie alebo tie globálne zamerané?

The Picturebook – Local or Global?

Josep Antoni Tàssies (Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Estetická výchova dieťaťa prostredníctvom ilustračnej tvorby

Child's Education on Aesthetics through Illustration

Ellis Vance (Spojené štáty americké/United States of America)
Ako detské knihy rozvíjajú porozumenie detí a pomáhajú im prekročiť hranice vlastnej skúsenosti

How Children's Books Influence Children's Understanding Beyond Their Own Experiences

12.30 – 13.40 obed/Lunch

Akoss Ofori-Mensah (Ghanská republika/Republic of Ghana)
Nakukni poza obrázok a stretni sa s malým Afričanom a Afričankou
Seeing Beyond Pictures: An African Child

Margaret Anne Suggs (Írsko/Republic of Ireland)
Ako sa v obrázkových knížkach 20. storočia znázorňovala identita dieťaťa afroamerického pôvodu

The Identity of the African-American Child in 20th Century Picturebooks

Lubica Kepštová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Od obrázku k textu (u detí mladšieho školského veku)

Through a Picture to a Text (at Primary School Age Children)

Björn Sundmark (Švédske kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)
Ako lyžovať po švédsky: teda užívaný pohľad na švédske obrázkové knihy o zime

Skiing and Being Swedish: Taking a Cold Look at Swedish Winter Picture Books

6. septembra 2017/6th September 2017

POD SI ČÍTAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE! (Čítanie a vývin dieťaťa)

READING WITHIN THE LIFE CONTEXT (Reading and Childhood Development)

9.20 – 9.50 Prezentácia/Presentation

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Od mechanického čítania k tvorivému. A čo tomu predchádza
From "Schematic" to Creative Reading. And What Can Precede It?

Viera Sádovská (Slovenská republika/Slovak Republic)
Čítame s pohybom a čítame v pohybe
Reading with a Movement and Reading in a Movement

Mariano Dimonti (Talianska republika/Republic of Italy)
Hudobný projekt pre najmenších „Crescendo v hudbe“
Aj hudba rozvíja naše vnímanie pre knihu
Music Project "Crescendo in Music"

Tilka Jamník (Slovenská republika/The Republic of Slovenia)
Čítaj, ako ty chceš, aby si sa dostal či dostala k skvelému výletu
aj s výnimočným jedlom
Read Your Way to a Special Meal and a Wonderful trip

12.30 – 13.30 Obed/Lunch

Kapka Kaneva (Bulharská republika/Republic of Bulgaria)
Ako spriístupniť klasickú literatúru tinejžorom.
Projekt *El Árbol de los Clásicos* z hľadiska vizuálneho spracovania
Introducing Classical Literature to Teenagers: The *El Árbol de los Clásicos* Project from the Visual Point of View

Mária Bačová (Slovenská republika/Slovak Republic)
Priestor v rozprávke
A Story and a Space

Beata Panáková (Slovenská republika/Slovak Republic)
Byť v obraze
To Be in the Picture

Angela Lebedeva (Ruská federácia/Russian Federation)
Formovanie budúcnosti: rozvoj čítania s porozumením
a propagácia čítania. Skúsenosti z Ruskej štátnej knižnice
pre deti a mládež

Forming the Future: Literacy Development and Children's Reading
Promotion. Russian State Children's Library's (RSCL) Experience

Timotea Vráblová

(Slovenská republika/Slovak Republic)

NAKUKNI POZA OBRÁZOK, ČO VIDÍŠ? SEEING BEYOND PICTURES

Nakukneš? Čo podporuje porozumenie pri vnímaní obrazu u dieťaťa (0 – 5 rokov)? Would You See Beyond? What Strengthens Visual Understanding of a Child (0 – 5 years old)?

Do akého procesu vstupuje dospelák, keď sa dieťaťa pyta? Ako asi funguje „podnetomēter“ pri čítaní obrázku? Kedy začať s knížkami? A ako? Obrázkové knihy sú dôležitým žánrom pre začínajúcich čitateľov. Čítanie však nie je pre dieťa samozrejmosť. A podobne ako pri nadobúdaní iných zručností (napríklad motorických, rečových) sa rozvija na základe stimulácie. Veľkú úlohu pri tom zohráva aj vztah. Nás vzájomný s dieťatom i ten, ktorý si buduje s fyzickou realitou. A začína sa príbeh medzi nami a knihou!

Would You See Beyond? What Strengthens Visual Understanding of a Child (0 – 5 years old)?

What is a process like, an adult embraces, when a child raise a question? How does a "sense-meter" work if we read a picture together with a little child? When the right time is to start with books? And how? Picture book is an important genre for readers-beginners. But reading for a child is not something that goes without saying. And in a similar way like if a child acquires some other skills (e.g. motoric, or verbal) development is based on stimulating. But also relationship plays an important role. Our mutual relationship with a child and also that one, which a child builds with physical reality. And that is a beginning of a story between us and a book!

Markéta Andričíková

(Slovenská republika/Slovak Republic)

Ked to, čo vidíme, vlastne nie je to, čo vidíme (Pohľad z rôznych perspektív) When What We See Is not What We See (Different Perspectives)

Markéta Andričíková predstaví obrázkové knížky súčasnej slovenskej autorky a ilustrátorky Kataríny Macurovej. Práve na nich chce ukázať, ako sa detom dajú spripraviť rozličné perspektívy pri vnímaní a spoznávaní sveta a to, ako ich využiť, keď chceme dieťaťu pri čítaní sprostredkováť svet hodnôt a naučiť ho „čítať“ obrázok, teda interpretovať ho. To bol aj cieľ autorky knížiek. Nejde jej pritom o poznávanie v zmysle mechanického zapamätávania, ale o tvorivý proces. Vytvorila koncept, ktorý ráta s úrovňou vnímania a porozumenia detí v rôznych fázach psycho-sociálneho vývinu.

Concerning the picturebooks (by Slovak writer an illustrator Katarína Macurová) the presentation focuses on the author's attempt to bring a child a basic knowledge of the world, which might be perceived differently according to a particular stage of child's mental development. The presentation aims to highlight the importance of these different perspectives when teaching a child to observe and acquire the world. It also attempts to point on the moral dimensions of reading and interpretation of the picturebooks.

Ragnheiður Gestsdóttir
(Íslandská republika/The Republic of Iceland)

Aké obrázkové knihy čítať viac – tie pre domáce prostredie alebo tie globálne zamerané?

Všetci sa zhodneme na tom, že dieťa potrebuje čítať knihy vo svojom rodnom jazyku. Ale plati to aj v prípade obrázkových kníh? Ragnheiður Gestsdóttir sa v tomto zmysle zamýšľa nad závažnými tématami v súvislosti s obrázkovými knihami a ilustráciami. Sú obrázky univerzálnym spôsobom vyjadrovania? Môže výtvarne podaný obsah a štýl ilustrácií skutočne prekonáť jazykové a kultúrne bariéry? A aké sú následky toho, keď sa v záujme „knížeho trhu“ menia obsahy a ovplyvňuje sa umelecké vyjadrenie ilustrátorov len preto, aby boli knihy predajnej hocičke na svete?

The Picturebook – Local or Global?

Everyone agrees that children need to read books in their own language. But what about picture books? Are pictures a universal language? Can both the pictorial content and style cross linguistic and cultural borders? And what happens when the picture-book industry tries to influence contents and artistic expression so books can appeal to buyers everywhere?

Josep Antoni Tàssies
(Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Obrázková kniha je oknom k nášmu srdcu a výzvou pre myseľ

Na začiatku si otvoríme moju vlastnú obrázkovú knížku Carabolu. Prečítame si z nej krátku ukážku a vydáme sa na putovanie s tajomnou postavičkou, ktorej tvár nevidíme. Prejdeme sa miestami fantastiky, ktoré predstavujú svet pocitov.

Obrázkové knížky sú totiž úžasným žánrom. Dokážu nám ukázať svet pocitov, ale aj vyzroprávať dej. A to všetko jazykom ilustrácií, v ktorom sa komunikuje prostredníctvom asociácií. Obrázkové knížky sú vyspelým autorským žánrom. Vznikli v procese dejín umenia a knížej kultúry ako konceptuálny artefakt. Obrázkové knížky sú žánrom, ktorý sa dá racionálne analyzovať. V prezentácii si ukážeme niekoľko principov, na základe ktorých možno rozoznať kvalitnú obrázkovú knížku od braku. Estetická výchova je súčasťou práva dletia na kultúru. Preto je našou povinnosťou sprostredkovávať mu kvalitnú kultúru.

Picture book: a window to your heart, a challenge for your mind

To begin, we'll open the window from an Picture book of own creation: "Carabola", offering a brief reading of a fragment, travelling for a moment with a mysterious faceless character through fantastic settings made of feelings.

Picture book is a genre capable of expressing all kinds of feelings, but also of linear contents, which can be planned through the visual language and, therefore, through an associative language. We claim it as a mature contemporary genre, as the result of an evolution of the arts of book and conceptual recognition of its authors.

As a genre that is susceptible of being rationally analyzed, we'll try to show some keys to detect quality or imposture, in a try to provide some formal tools of analysis of contemporary Picture book or "album".

Because aesthetic education is a part of the right to culture on the part of the child, it is a duty to facilitate a culture of quality by the prescribers.

Ellis Vance

(Spojené štáty americké/United States of America)

Ako detské knihy rozvíjajú porozumenie detí a pomáhajú im prekročiť hranice vlastnej skúsenosti

Utečenecká kríza zasiahla celý svet a obzvlášť sa dotýka detí. Ellis Vance prichádza s podstatou otázok: Ako môžeme pomôcť my učiteľia, knihovnici a rodičia? Čo sa dá urobíť pre to, aby deti uterencov, ktoré teraz žijú v našich komunitách, v nich našli pokoj? A čo sa dá urobíť preto, aby sme pomohli domácim deťom prekonáť bariéry vlastnej skúsenosti a porozumieť ich situácií? Vychádzam z obrázkových kníh, ktoré sú venované týmto problémom. Rád by som ponúkol zopár praktických nápadov, ako možno rozprúdiť diskusiu medzi deťmi (z obidvoch skupín) a ako ich inspirovať hoci aj k tomu, aby sa ony samy pokusili niečo k téme napiísat. Očakávam nápady aj z auditoria. Tiež by som rád získal zoznam súčasných kníh, ktoré sa venujú danej téme. Oboje sa potom publikovať v USA a rozšíriť sa alej. Budem rád, ak prinesiete so sebou knihu, ktorá máte k danej téme, aby ste ich ukázali ostatným.

How Children's Books Influence Children's Understanding Beyond Their Own Experiences

The refugee crisis is worldwide and it particularly affects the lives of children. As teachers, librarians, and parents what can be do to help these children find peace with what they have experienced and, at the same time, influence the understanding of those children who have not had the refugee experience? Using one or two children's books on this topic, the session will offer some practical ideas and steps that will elicit oral discussion and writing activities which will benefit both groups of children. Ideas from the audience will be solicited and a book list on current children's books about refugee children published in the United States will be disseminated. Participants are encouraged to bring books published in their country about refugee children to share with others.

Akoss Ofori-Mensah

(Ghanská republika/Republic of Ghana)

Nakukni poza obrázkom a stretni sa s malým Afričanom a Afričankou

Dieťa si obrázok ceni viac než tisíce slov; pre neho je hoden milión slov. Ved sú to obrázky, ktoré deti podnieňia k tvorivosti, povzbudzujú ich zvedavosť a rozvíjajú predstavivosť. Aj preto je pri vydávaní kníh dôležitý ilustrátor. Sú to totiž práve ilustrácie, ktoré ako prvé pritiahnu deti ku knihám a navrádia ich, aby si ich skúsili prečítať. Toto je proces, ktorý napokon pripovie deti k ľaske ku knihám a k tomu, aby si vytvorili novýk čítať.

Pribehy Jamely od juhoafričkého autora a ilustrátora Nika Dalyho sú príkladom toho, ako ilustrácie môžu pomôcť dieťaťu, aby sa naučilo formuloval vlastné myšlienky. Kniha je určená predškolákom. Ilustrácie im pomáhajú vnímať príbeh. Stimulujú ich však aj k tomu, aby si začali všímať i jeho bočné témy.

Seeing Beyond Pictures: An African Child

A picture is worth a thousand words for a child; it is worth a million words. It is pictures that open children's minds to creative thoughts, imaginative ideas and enquiring spirit. Thus the illustrator is very important because it is the pictures he draws which first attract young people to pick the books and attempt to read. It is through this process that a child develops the love for books and the habit of reading. Pictures encourage conversation and bridge the gap between the old and the young; and help to connect what they see with how they reason, linking words with concepts, e.g as in the JAMELA STORIES by Nikki Daly. Illustrations enhance the story and the revelation of sub-plots and help children to have ambition; develop critical thinking abilities, control, confidence and comfort. The picture format allows children to identify things and lessons about themselves; something they can relate to, and validate.

Margaret Anne Suggs
(Írsko/Republic of Ireland)

Ako sa v obrázkových knížkach 20. storočia znázorňovala identita dieťaťa afroamerického pôvodu

Pozornosť čitateľa pritahujú postavy, prostredie alebo správanie ľudí – napríklad keď sa vzájomne príjima:me. Tieto prvky rozprávania sú symbolické aj v obrázkových knížkach, ktoré sa tykajú života afroamerických detí: napríklad Little Black Sambo od Helen Bannermanovej (1899) alebo v knihe The Little Golden Book about God (1956) od Jane Werner Watsonovej, ktorú ilustrovala Eloise Wilkinsová.

Väzbu na pôvodnú vlast si v Amerike udržiavajú hlavne Američania írskeho, talianskeho alebo afrického pôvodu. Väčšina Európanov sa však asimilovala. Afroameričania to s asimiláciou nemajú také jednoduché, odlišuje ich farba pleti. S ich príchodom do Ameriky sa spája príbeh o tom, ako boli predaní do otroctva, až po moment, kedy sa stali živou súčasťou americkej spoločnosti. V súčasných detských knížkach nájdete snahu zobrazovať americkú spoločnosť ako multirásovú. Čo to zmenilo? Ved v knížkach pre deti z 20. storočia nebol vždy prezentovaný rasovo pozitívny náhľad.

The Identity of the African-American Child in 20th Century Picturebooks

We can see stimulating perceptions through characters, setting and depictions of acceptance using case studies of books Little Black Sambo (by Helen Bannerman, 1899), The Little Golden Book about God (written by Jane Werner Watson, illustrated by Eloise Wilkin, 1956), The Snowy Day (by Ezra Jack Keats, 1962), Nappy Hair (written by Carolivia Herron, illustrated by Joe Cepeda, 1997) and What a Truly Cool World (written by Lester Julius, illustrated by Joe Cepeda, 1999) focusing on illustrations, themes and use of language.

In America, many groups claim their motherland, or their ancestral home as part of their identity, such as the Irish-Americans, the Italian-Americans, or the African-Americans. While most European immigrants "have been comfortably assimilated into the cultural mainstream", African-Americans have not easily assimilated as they are immediately recognised and separated by their skin colour. African-Americans have made an epic journey from being sold as slaves to being a vital part of the fabric of American society and in children's books today, there is a growing and healthy emphasis on depicting a multiracial American society. But how did that change throughout the 20th century because unfortunately, the illustrations that are found of African-Americans in children's books have not always been positive?

IBBY
INŠITÚT BRATISLAVA

Lúcia Kepštová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Od obrázku k textu (u detí mladšieho školského veku)

Lúcia Kepštová prichádza s aktuálnou tému – aká je úloha kultivovaných obrázkových príbehov a aký význam má kvalitná ilustračná zložka v obsahovej skladbe detského časopisu pri upevňovaní zájmu o čítanie, rozvíjaní fantázie a rozprávaciačkého umenia u detí mladšieho školského veku? Literárno-umelecký časopis má značný význam aj pri vytváraní a formovaní vzťahu ku knižnej kultúre a pestovaniu rovinutej formy čítania a schopnosti kreatívneho vytvárania vlastných príbehov.

Through a Picture to a Text (at Primary School Age Children)

I will talk about a role of picture stories and also how important in a children magazine are high quality illustrations for strengthening children's interest in reading, in developing child's fantasy and also ability to become narrator of a story. My intention is to talk about children in the age of primary education. For this age-group an artistic magazine plays an essential role to establish connection with arts of books and also to develop culture of reading and story-telling.

Björn Sundmark
(Švédske kráľovstvo/The Kingdom of Sweden)

Ako lyžovať po švédsky: teda užinený pohľad na švédske obrázkové knihy o zime

Sport hrá dôležitú úlohu pri vytváraní identity národa. Pozirime sa na Kanadánov a hokej a na Brazíliačanov a futbal. Tieto športy sa zakorenili do ich životného štýlu, sú však aj súčasťou procesu, v ktorom sa vymedzujú historický. Nie sú len zábavou, reprezentujú aj symbolické hodnoty. Vo Švédsku pokladáme za tradičný šport lyžovanie. Nielen kvôli tuhej zime. A tiež nie preto, že kedy sú v zimnom období na lyžiach Švédi premiestňovali pri práciach v lese, pri polovačkách alebo pri zvažaní dreva. Lyžovanie súvisí s dôležitými historickými udalosťami, ktoré sa zapísali aj symbolicky, a majú význam z národného hľadiska. Napríklad povstanie Gustáva Vasa v roku 1520. Chcem vám ukázať, ako je táto švédskost znázornená prostredníctvom ilustračnej tvorby. Budem porovnávať knihu Ely Beskowej *Ollie skidfärd* (Olieho lyžovačka, 1907), v ktorej sa podčiarkuje späť s národnými tradíciami, a knihu Bertila Almqvista *Barna Hedenhöös Vinterresa* (Zimné putovanie detí z rodiny Hedenhöseovcov, 1958), v nej je prepísaný národný model a nahradený príbehom o technickom a sociálnom pokroku; aj Tove Janssonová v *Moominland Midwinter* (1957) naruša stereotypy v pohľade na lyžovanie a zimné športy.

Skiing and Being Swedish: Taking a Cold Look at Swedish Winter Picture Books

Sports play an important role in the construction of national identities. We need only think of hockey and Canada, or football and Brazil. These are sports that are grounded in people's living conditions, and historical self-understanding; and thus, they represent a symbolic value that goes beyond mere entertainment consumption. In Sweden skiing holds such a place. It is associated with the country's winter climate, and used to be a necessary skill for wintertime forestry, hunting and transportation. It is also associated with historically and nationally coded events, such as Gustav Vasa's rebellion in 1520. In modern times, moreover, it has become an important leisure time activity, as well as a popular sport. In this paper, I attempt to show how Swedish picture books over a hundred years connect skiing and Swedishness.

My argument is that these picture books both reflect and create skiing as a national sport. My main examples will be Ely Beskow's *Ollie's Skidfärd* [Ollie's Ski Trip] from 1907, a winter fantasy with strong nationalist connotations; further, Bertil Almqvist's *Barna Hedenhöös Vinterresa* [The Winter Journey of the Hedenhöös Children] from 1958, which rewrites the nationalist agenda as a story of technical and social progress; and finally, Tove Jansson's comic strip *Moominland Midwinter* from 1957, in which the author-illustrator subverts some of the prevalent skiing and winter sports stereotypes.

POD SI ČÍTAŤ V KNIŽKE AJ V ŽIVOTE!

Čítanie a vývin dieťaťa

READING WITHIN THE LIFE CONTEXT

Reading and Childhood Development

Timotea Vráblová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Od mechanického čítania k tvorivému. A čo tomu predchádza

Čo vlastne očakávame od súčasných detí a tinedžerov, keď chceme, aby čítili? V súčasnom životnom štýle sú postupne degradované tie kvality a schopnosti, ktoré detom i dospelým umožňujú čítať tvorivo. Čo s tým?

From "Schematic" to Creative Reading. And What Can Precede It?

What do we really expect from our children and teenagers nowadays if we want them to read? In contemporary style life we gradually have been losing qualities and skills, which enable us to read creatively. What can we do with it?

Viera Sádovská

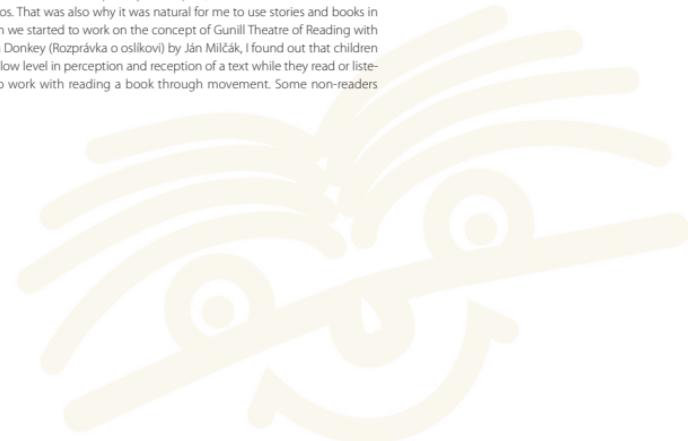
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Čítame s pohybom a čítame v pohybe

Pohyb je prirodzená vlastnosť každého človeka. Stal sa jeho komunikačným nástrojom. Vlastné názov tanec sme si len vymysleli. V tanci sa však odráža vlastnosť pohybu vyjadrovať niečo, priniesť posolstvo. Klasický tanec sa v minulosť spájal s libretami, s priebehom. A preto bolo aj v mojej pedagogickej praxi prirodzené používať pribehy z knížiek ako predlohy. Keď sme začali pracovať s knížkou Júna Milčáka Rozprávka o oslikovi, zistila som, že vnímanosť detí, keď čítajú a počúvajú text, je na slabej úrovni. Preto sme začali čítať túto knížku cez pohyb. A z niektorých nečitateľov sa stali čitatelia.

Reading with a Movement and Reading in a Movement

Movement is a natural ability of a person. It became a part of communication. Dance as a name was just created by people. Ability to convey a meaning and bring a message is clearly reflected in a movement. Especially in the past, classical dance was connected with stories, librettos. That was also why it was natural for me to use stories and books in my trainings. When we started to work on the concept of Gunnill Theatre of Reading with a book The Tale on Donkey (Rozprávka o oslikovi) by Ján Milčák, I found out that children had acquired very low level in perception and reception of a text while they read or listened. We started to work with reading a book through movement. Some non-readers became readers.

Mariano Dimonti

(Talianka republika/Republic of Italy)

Hudobný projekt pre najmenších „Crescendo v hudbe“

Aj hudba rozvíja naše vnímanie pre knihu

Tak, ako sa dieťa prirodzene učí už od narodenia hovoriť tým, že mu rodičia rozprávajú a príhovárajú sa mu, tak sa môže naučiť aj inému jazyku: melódii a rytmu. Ak ho zvládne, môže aktívne používať hudbu ako dôležitý komunikačný nástroj. Bude jej rozumieť a vedieť sa pomocou nej vyjadrovať. Prečo nás to zaujíma v súvislosti s čítaním? Rozvíjanie hudobného vnímania podporuje zručnosti, ktoré dieťa využíva aj pri čítaní.

Music Project "Crescendo in Music"

Music Can Develop Skills We Also Use for Reading

In the same way that the child naturally learns to speak with the parent who has spoken to him since birth, so melody and rhythm can become a real language that, once acquired, will allow the child to live with a such an important element as music in an active way, to understand its meaning, and to learn to use it as a means of communication.

Tilka Jamnik

(Slovenská republika/The Republic of Slovenia)

Čítaj, ako ty chceš, aby si sa dostal či dostať k skevelému výletu aj s výnimočným jedlom

Ak rodičia sami nie sú čitateľmi, ani im nedjedí, že na ziskanie čitateľských zručností a na to, aby sa dieťa stalo kritickým čitateľom, sa potrebuje zoznámiť aj s inými zdrojmi podnetov, než poskytuje jeden text, potrebuje "čítať" v kontextoch vlastného života. V našej knižnici prípravujeme pre predškolákov s rodičmi čitateľské tvorivé dielne. Ak chúc zdolať úlohy, ktoré im predkladáme, musia si pozorne prečítať zadanie a dôsledne sa ho pridŕžať. Pri obsahovej náplni workshopov sa pritom neprisporiadujeme len očakávaniam a záujmom detí alebo rodičov. Zameriavame sa aj na to, čo patrí k normálemu, každodennému životu v rodine. Vychádzame z rámcu bežných rodinných činností (varenie, plánovanie výletu a pod.). Keď máme cieľ jasny, začнемe s prípravou a vyhľadávaním informácií. Pracujeme nielen s príručkami, letákmi, časopismi, ale aj s krásnou literatúrou. Keď sme varili španielsku paellu, vysunuli sme do plánu aktívity aj zoznámenie s operou Carmen Georga Bizeta a knížkou Munra Leafa *Pribeh Ferdinandu*. Na záver si vždy priponieme, s kým a s čím všetkým sme sa pri našom čitateľskom "výlete" zoznámili.

Read Your Way to a Special Meal and a Wonderful trip

Parents who are not readers are usually unaware of the importance of good reading skills, and of the fact that critical reading is concerned with understanding messages in all media, not just in printed ones. At our reading workshops (the Preschool Reading Badge), we therefore offer children and their parents a variety of activities that can only be carried out if they read the instructions. The contents of these workshops are related not only to the wishes and interests of children and adults, but also to normal everyday family life and activities (such as cooking, planning a family trip to the selected location, etc.). When the activity is selected, we start searching for information and instructions in various sources of information (books, magazines, leaflets, online, etc.); if possible, together with corresponding fiction. For example: when cooking Spanish paella, we may think of bullfights, the opera Carmen by George Bizet or The Story of Ferdinand by Munro Leaf. At the end, it is essential to summarize what we had read, because reading is the main aim of the workshop (we eat paella because we know how to read, we choose the right recipe, etc.)

Kapka Kaneva

(Bulharská republika/Republic of Bulgaria)

Ako sprístupniť klasickú literatúru tinedžerom. Projekt *The El Árbol de los Clásicos* z hľadiska vizuálneho spracovania

Literárne a kultúrne dedičstvo sa nedá sprístupniť bez toho, aby sme rozumeli dobovému kontextu a podali ho primerane dnešnému adresátovi. Knižná séria *El Árbol de los Clásicos* sprostredkováva tinedžerom klenoty španielskej a svetovej literárnej klásiky. Pri priblížení týchto diel hrá knižný dizajn a ilustrácie dôležitu úlohu. Vy-chádzame sme zo skutočnosti, ktorú psychológovia a odborníci v oblasti knižnej kultúry a čítania dobre poznajú: negatívny vplyv technológií, dotykových displejov na ľudský mozog spôsobuje, že sa vymazávajú z jeho funkcií tie zručnosti, ktoré sú fudstvo za stáročia aktívneho čítania vybudovalo a ktoré dosiaľ boli súčasťou nášho genetického kódú. Bolo otázku, ako teda tinedžerov ovplyvnenými modernými technológiami podnietiť k niečomu novému. Rozhodli sme sa využiť možnosti výtvarného spracovania v trojdimesionálnej forme.

Introducing Classical Literature to Teenagers: *The El Árbol de los Clásicos* Project from the Visual Point of View

The studying of the literary and cultural heritage of mankind is unthinkable, outside the context of time, and without taking into account the specificities of its addressee's perceptions. Therefore, the illustration and graphic design of the covers of the *El Árbol de los Clásicos* book series is an integral part of the overall conceptual strategy of a team, willing to introduce the masterpieces of Spanish and world classics to Spanish teenagers.

The presumption that nowadays children and young people read less accompanies the work of any professional in the field of education. Together with the embarrassing statistics, psychologists' researches about the impact of "touchscreen reading" on the human brain structure have been announced. According to them, nullifying of changes that the centuries of active reading have established as part of our DNA was observed in the last decade. That is why the question in front of the *El Árbol de los Clásicos* team was how to stimulate teenagers to read and not whether it was worth doing it.

We believe the visual technique through which the images for the book covers were created matches our goals the most. It counts on the power of the three-dimensional approach to a digitally oriented society and relies on visual summarizing.

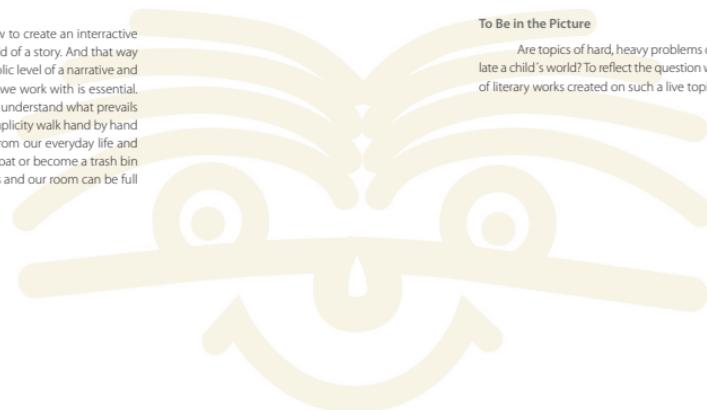
Mária Bačová
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Priestor v rozprávke

Ako scénografička by som chcela „ponúknut’ návod“, ako s dieťaťom vytvoriť interaktívny priestor vŕňajúci dielu, ale aj rodiča, pedagóga, knihovníka atď. do sveta konkrétej rozprávky. Do jeho lepšieho porozumenia, zosobnenia a pochopenia symbolickej roviny príbehu. Naučiť detského čitateľa čítať symboly a metaforicky zhmatniť priestorovú rovinu príbehu. Pripomienúť, že materiál je veľmi podstatný a nesie dôležitý význam. Naučiť sa mysiť ako dieťa. Orientovať sa vo vnímaní dieťaťa v rôznom veku a podľa toho mu viedieť prispôsobiť priestor, v ktorom sa ocítí. V jednoduchosti je krása, je dôležité nekomplikovať. Chcela by som, aby dospeľi pochopili, že dieťaťu stačí malo a z nášho kuchynského stola sa môže stať lodička či smetáč, v ktorom sa ocítia odhadnená hráčka... Všetci si môžeme doma vytvoriť malé divadielko alebo iba plnú príbehov a potrebujeme na to len kreativitu a myslím, že zopár škatúľ...“

A Story and a Space

As a stage designer I would like to offer some ideas how to create an interactive space appealing to a child, but also to adults while enter a world of a story. And that way also to understand better what the story is about, to find symbolic level of a narrative and build up a personal connection with it. The choice of material we work with is essential. And also our willingness as adults to think a way of a child and understand what prevails in child's perception according to his or her age. Beauty and simplicity walk hand by hand together. And for a child it is enough to take a simple object from our everyday life and change its function. How easy a kitchen table can turn into a boat or become a trash bin imprisoning a toy... We all can make a little theatre in our homes and our room can be full of stories, just to use our creativity and several boxes, I guess ...

Beata Panáková
(Slovenská republika/Slovak Republic)

Byť v obraze

Je tematizovanie ľahkých a ľahvých problémov ľudskej existencie narušením alebo obohatením detskej sveta? Prostredkom uvažovania o tejto otázke bude niekolko príkladov z nespočetného množstva literárnych diel s dnes takou aktuálnou tému útekú a úniku.

To Be in the Picture

Are topics of hard, heavy problems of human existence enrichment or do they violate a child's world? To reflect the question we will use several examples out of big numbers of literary works created on such a live topic as flight or escape.

Angela Lebedeva

(Ruská federácia/Russian Federation)

Formovanie budúcnosti: rozvoj čítania s porozumením a propagácia čítania. Skúsenosti z Ruskej štátnej knižnice pre deti a mládež

To, nakoľko sú deti úspešné pri nadobudnutí vzťahu k čítaniu, má vplyv aj na kvalitu ich života v dospelosti, na ich budúlosť. Pre väčšinu dnešných detí je čítanie doplnkovou aktivitou učenia. A mnohé deti čítajú len krátke úseky, časti. Čítanie sa tak stáva fragmentárne, mozaikové. V Rusku sa darí deforme dosiahnuť vysokú úroveň čítania s porozumením vo veku 9 – 10 rokov, no 15-roční klesajú do spodnej tretiny v hodnotení krajin. V roku 2016 stúpli až na 26. pozíciu, teda do streda. No tak či tak to nie je najlepší výsledok. Podpora čítania by sa mala riešiť aj na vlastnej úrovni. Naša knižnica iniciovala vznik Koncepcie národného programu na podporu čítania detí a mládeže v Ruskej federácii a ako klíčová inštitúcia hra v tomto procese vývoja dôležitú úlohu. Zastreduje 46 klubov, organizuje workshopy, v knižnici funguje 20 rôznych vzdelávacích programov, ktoré sú zamerané na deti a mládež od 2 – 16 rokov.

Forming the Future: Literacy Development and Children's Reading Promotion. Russian State Children's Library's (RSCL) Experience

Children's success in reading determines the quality of their life in the world of the future. Today, for most children reading is being considered as a supplementary activity for study. It has become fragmented, mosaic. Russian schoolchildren, who demonstrate high level of reading literacy in the age of 9-10, usually moved to the lower third of the rating of countries participating in the international research when they reached the age of 15, and only in 2016 the 15-year-olds moved to the middle of the rating (26th place). However, this is by no means the highest rates.

The problems of developing children's interest in reading should be solved at the governmental level. Our library initiated the creation of the Concept of the National Program of Reading Promotion Among Children and Youth in the Russian Federation and, as an institution that works actively in that field, played a key role in its development.

There are 46 clubs and workshops in RSCL; 20 educational programs for children and youth from 2 to 16 years are being implemented; services are provided in 15 open stacks every day.

PREDSTAVUJEME VÁM HOSTÍ NAŠICH KONFERENCÍ LET US INTRODUCE OUR SPEAKERS

Markéta Andričíková (Slovenská republika/Slovak Republic)

Otažky symbolického jazyka, problematika myútov a ich miesto v detskej kultúre pri budovaní spirituálneho rozmeru osobnosti patria k Markétinym kľúčovým výskumným tématam. Citlivо pritom vníma aj ich vizuálne stvárnenie. (Napokon, sama vo voľnom čase maľuje.) Je autorkou výbornej knihy *Vznamením premeny. Interpretáčne štúdie o autorskej rozprávke* (Modrý Peter 2013), v ktorej sa venuje práve takýmto problémom. Markéta Andričíková patrí k pozoruhodným a dynamickejšim osobnostiam v slovenskej literárnej vede. (Medzi jej osobními záľubinami nechýba tanec ☺.) Je vysokoškolskou pedagogičkou, prekladateľkou, zaobrába sa svetovou literatúrou a recepciou textov určených pre detského čitateľa. Veľkú pozornosť venuje propagácií čítania. Pôsobi na Katedre slovakistiky, slovenských filologii a komunikácie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. A so svojimi študentmi pracuje aj na projektoch, v ktorých kreatívnym spôsobom riešia problémy týkajúce sa sprístupnenia a porozumenia literárneho diela. Domá ma troch väčších čitatelov: manželku Mariánu (tiež literárneho vedca a prekladateľa) a synov Martina a Jakuba.

Markéta Andričíková is teacher and researcher at the Department of Slovak Studies, Slavonic Philologies and Communication, Faculty of Arts, Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Slovakia. Her research interests include primarily literature for children and youth and within it the authorial tales. She is the author of the monograph *In the Sign of Transformation (Vznamením premeny. Interpretáčne štúdie o autorskej rozprávke)* (Modrý Peter 2013) that analyses and interprets contemporary authorial tales. She also teaches the world literature and (western) culture. She is keen on drawing and dancing. She lives in Košice together with 3 passionate readers and art admirers – husband and 2 sons.

Mária Bačová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Mária je študentkou posledného magisterského ročníka na Vysokej škole muzických umení na Katedre bábkarskej tvorby v odbore bábkarská scénografia a technológia. So spolužičkami Zuzanou Strnátovou a Paulinou Belickou, študentkami bábkarskej režie, založili *Divadlo Veteš*. Spolupracovali aj pri realizácii autorskej rozprávky pre škôlkarov *Margari Margarú* a na bakalárskom projekte *Cirkus Šardam od Daniella Charmsa*, ktorý sa realizoval v ruinách starej nemocnice, tiež na súčasnej interpretácii *Eurípidoých Bakchantek* či na autorskom projekte *The Babadook* inspirovanom hororom *Mister Babadook*. Mária spolupracovala aj pri vytváraní troch autorských projektov *Divný koncert*, *Eduard a jeho zázračná cesta* na motyvy *Kate Dicamillo a D.I.Y.: Didaskálie jedného dievčatka*. Zúčastnila sa tvorivého procesu s činohernou katedrou pri vytváraní bábkarského predstavenia *Deti démons, Béla Pinter*. Ako scénografa už pracovala i pre profesionálne scény – divadlo Na Hojdáčke (*Kráska a Zvieria*, 2014), Prešovské národné divadlo (*Good place to die*, 2015), Bábkové divadlo na rázcestí (*Africké rozprávky*, 2017). Venuje sa aj fotografovaniu.

Mária is a student of Master degree at the Academy of Performing Arts in Bratislava, Department of Puppetry, specialization in stage designing and puppet technology. Together with her school-fellows Zuzana Strnátová and Paulina Belická, students of production, they founded *Divadlo Veteš* (Trash Theatre). They also co-operated together creating performances for children from kindergartens *Margari Margarú*, and *Cirkus Šardam* by *Daniil Charms* (their graduating performance for the Bachelor degree), the performance was produced in the ruins of an old hospital. They also worked on current interpretation of *Mae-nads* by Euripides, an auctorial play *The Babadook* inspired by a horror *Mister Babadook*. Mária took part as a stage designer also in plays *Divný koncert* (A Strange Concert), *The Miraculous Journey of Eduard Tulane*, adaptation of a book written by Kate Dicamillo, and *D.I.Y.: Didaskálie jedného dievčatka* (D.I.Y.: Didaskálie of a Girl). As a stage designer she has worked for professional theatres: Na Hojdáčke (Kráska a Zvieria, 2014), Prešovské národné divadlo (Good place to die, 2015), Bábkové divadlo na rázcestí (Africké rozprávky, 2017).

Mariano Dimonti (Talianska republika/Republic of Italy)

S hudbou sa stretával už od narodenia, otec hral na gitaru a strýko bol klaviristom. Ako dieťa sedem rokov chodil na klavír a ako dosievajúci sa začal venovať hudobnej tvorbe. Ako sam hovorí, písal, čo mu napadol, teda venoval sa rôznym žánrom. Jeho snom bolo komponovať filmovú hudbu. V roku 2006 začal pracovať v nahrávacom štúdiu *Preludio* v Miláne. Tu mal príležitosť umelecky sa vyzviť; každý deň mohol tvoriť a dať zo seba, čo v hóme bolo. A potom „z večera do rána“ sa rozhodol, že začne učiť a bol týmto svojim novým smerovaním úplne nadšený. Začal hľadať pedagogickú metódiku, ktorá by mu umožnila zbližiť deti s hudbou prirodzeným spôsobom. Chcel sa vyhnúť traumatizujúcim tlakom na dieťa, s ktorým sa niekedy možno stretnúť na hudobných školach. Napokon našiel spôsob vyučby E. Gordon a jeho spôsob učíť sa teóriu na základe osobného spoznávania (Music Learn Theory), ktorá je postavená na princípe: bud pre dieťa hudbu.

I'm approaching music from birth, my father played the guitar, my uncle the piano. My life has developed into a "primordial musical broth"; I've studied piano classically for 7 years then my instincts decided that my life was to be basically creative and I spent 15 to 25 years creating music, the most disparate music. My dream then was to do music for Cinema and so in 2006 I started working in a recording studio in Milan: Preludio. Here I express all my creativity ... every day I create and express my emotions but then all of a sudden I decide to teach this my infinite passion and find out the MLT of E. Gordon. For a long time I was looking for a musical teaching method that could bring the music to the child in a natural way, trying to avoid the traumatic approach that often happens with the school musical teaching and, more importantly, with the beginning of the Classical studies. So I met Gordon and her Music Learn Theory, which is based on the fact of BE MUSIC FOR CHILDREN.

Ragnheiður Gestsdóttir (Íslandská republika/The Republic of Iceland)

Ragnheiður Gestsdóttir je íslandskou spisovateľkou a ilustrátorkou. Narodila sa v Reykjavíku v roku 1953. Plánovala byť učiteľkou a študovala na pedagogickej fakulte. Pokračovala v štúdiach na vysokej škole výtvarných umení a venovala sa aj štúdiu dejín umenia a komparatívnej literatúry. Tieto zamerania ovplyvnili jej profesionálnu kariéru. Pracuje ako učiteľka, redaktorka a je autorkou vzdelávacích publikácií. Píše a ilustruje obrázkové knihy a je tiež autorkou románov pre deti a mládež. Za svoju tvorbu získala celý rad ocenení. Aktívne sa venuje činnostiam, ktoré majú stimulovať íslandskú kultúru pre deti. V súčasnosti pracuje aj ako prezidentka Íslandskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY).

Ragnheiður Gestsdóttir, writer and illustrator, was born in Reykjavík, Iceland, in 1953. She first studied to become a teacher, then went on to study Art, Comparative Literature and Art History. Ragnheiður has worked as a teacher, editor and author of teaching materials as well as writing and illustrating picture books and novels for children and young adults. She has received a number of awards for both writing and illustration. Ragnheiður has been very active in the field of children's culture and is at present the President of the Icelandic section of IBBY.

Tilka Jamnik (Slovenská republika/The Republic of Slovenia)

Tilka je naslovovatou odborníčkou na propagáciu čítania s vysokým renomé doma i v zahraničí, kde prednáša i publikuje. Propagáciu čítania sa venuje ako profesionálnej discipline nielen prakticky, ale aj teoreticky. Tilka Jamnik študovala francúzštinu a komparatívnu literatúru. Pracovala ako knihovníčka i riaditeľka knižnice (Pionierska knižnica). Vydala tri knihy o vzdelení detí rôznych vekových kategórií v prostredí knižnice. Od roku 2010 je už na dočasného, no stále pokračuje vo svojich aktivitách. Od roku 2009 je prezidentkou Slovinskéj sekcie IBBY. Je autorkou odborných kníh zameraných na problematiku čítania v knižničiach a školách. Napríklad Literárna výchova v predškolských zariadeniach, Vzdelenie v knižnici pre deti do 9 rokov. Prednáša aj v zahraničí: Írsko, Španielsko, India, Juhoafrická republika, Čína, Veľká Británia, Mexiko.

TILKA JAMNIK (1952). I studied comparative literature, from 1988 to 2011 I worked as a librarian in Pionirska knižnica, the central children library in Slovenia, from 1993 to 1999 I was directress of the library, I am retired from 2010.

My special occupation is motivating for reading and promotion of books for children and young adults. From this field I prepare lectures and workshops for teachers, librarians and parents. I have been developing several reading projects for all ages of population.

I have been vice-president of the Slovene Reading Badge, the Slovene reading movement, and the President of the Slovenian Section of IBBY since 2009.

Kapka Kaneva (Bulharská republika/Republic of Bulgaria)

Pred štyrmi rokmi sa bulharská výtvarníčka a ilustrátorka Kapka Kaneva predstavila v Bratislave výstavou ilustrácií v rámci 24. ročníka BIB. Z jej ilustrácií bolo zrejmé, že citovo vníma komunikačný priestor dietáta. Kapke sa narodila v Sofii. Študovala v Národnej akadémii umenia na Katedre kníhy a tlačenej grafiky. V roku 2006 vyhrala súťaž a získala štipendium na studijný pobyt v Paríži v *Cite Internationale des Arts*. V roku 2008 obhajila doktorskú prácu, v ktorej sa venovala netradičným formám kníh pre deti. Kapka je aj knižnou dizajnérou. Venuje sa papierovym plastikám a kolážam. Knihu chápe ako priestorový objekt a z tohto hľadiska ju zaujíma aj v procese komunikácie s čitateľom. Pôsobí ako samostatná odborná asistentka na Katedre kníhy a tlačenej grafiky v Národnej akadémii umenia v Sofii. Je členkou Zväzu výtvarníkov v Bulharsku a organizácie ADC Bulharsko. Vydala knihu *Hra ako kniha: detská kniha ako priestorový objekt a súčasné trendy vo vývoji kníhy*. Má za sebou celý rad významných domáčich ocenení za výtvarné práce a dizajn (napríklad Cenu Ministerstva kultúry Bulharskej republiky, Zlatého leva za najlepší vydavateľský projekt roka, II. miesto v národnej súťaži dizajnu).

Kapka Kaneva was born in 1978 in Sofia. She studied at the *National Academy of Art*, specializing in *Book and Printed Graphics*. In 2006 she won a competition for work and residence at *Cite Internationale des Arts*, Paris, and in 2008 she successfully defended her doctoral thesis on non-traditional book editions for children. Kapka Kaneva works in the area of illustration, book design, paper plastic and collage. She is interested in the book as an object in space.

Kapka is a member of the Union of Bulgarian Artists and ADC Bulgaria, and author of 'The Game as a Book: The Children's Book as a Spatial Object in the Context of Trends in the Development of Contemporary Book' (*Panorama Publishers*, 2014). She achieved several awards: The 'Golden Lion' Award for Best Publishing Project of the Bulgarian Book Association (2010); the second prize and certificate for illustration at the Biennale of Bulgarian Design II (2011); the National award and certificate for outstanding artistic achievement from the Ministry of Culture of the Republic of Bulgaria (2014) and the award from the Eight International Stage Poster Triennial, Sofia (2016) are among the honors and awards the artist has been given.

Lubica Kepštová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Lubica Kepštová sa narodila v roku 1960 v Skalici. Vyštudovala filozofiu a estetiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobila ako pracovníčka knižnice a domu detí a mládeže (1985 – 1989). Od roku 1989 je redaktorkou, od roku 2017 šéfredaktorkou časopisu Slniečko, ktoré vychádza v Literárnom informačnom centre. Ako autorka recenzí o súčasnej detskej literatúre a autorka rozhovorov s tvorcami detskej literatúry spolupracuje s Knižnou revue, s revue Bibiana a s ďalšími časopismi. Je autorkou zbierky poézie *Moje srdce má prázdniny* (2008) a dvoch knižiek poézie pre deti *Kominový panáčik* (2001) a *Bola raz jedna škola a iné školoviny* (2012). Pri príležitosti čestného hostovania Slovenska na MKV v Bologni vytvorila odbornú publikáciu *Slovenská detská kniha* (2008), vyšla aj v angličtine a v taliančine (2009). Žije v Ivanka pri Dunaji.

Lubica was born in a Slovak historical town Skalica in 1960. She studied philosophy and aesthetics at the Comenius University in Bratislava in the Faculty of Arts. First, she worked in the library of the House for children and young adults (1985 – 1989). Since 1989 she has been working as an editor of a literary magazine for children *Slniečko* (*A Little Sun*), which is produced in The Centre for Information on Literature. She has become a chief editor in 2017.

She is a regular reviewer on children's books and she is a publicists for *Knižná revue* (*Book Review*) and a revue *Bibiana*. She herself is an author of a book of poems for adults *Moje srdce má prázdniny* (*My Heart Is on Holiday*, 2008) and of two books of poem for children *Kominový panáčik* (*A Chimney Jack* 2001) and *Bola raz jedna škola a iné školoviny* (*There Was a School Once and Other School-goofing* 2012). When Slovakia was the Guest of Honour at Bologna Bookfair, she elaborated a publication *Slovenská detská kniha* (*Slovak Children's Book*, 2008), version in English and Italian was published in 2009. She lives in Ivanka pri Dunaji.

Angela Lebedeva (Ruská federácia/Russian Federation)

Je vedúcou Oddelenia cudzoyazyčnej literatúry v Ruskej štátnej knižnici pre deti a mládež. Pracuje tiež ako výkonná riaditeľka Asociácie pre kultúru a vzdelávanie v oblasti čítania detí Výchováme čitateľov.

Študovala na Moskovskej štátnej univerzite v odbore kultúra a umenie so špecializáciou Detská literatúra a knihovnická bibliografia. V rokoch 2004 – 2006 bola členkou poroty Ceny Hansa Christiana Andersena, v rokoch 2012 – 2016 pracovala vo Výkonného výbore Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), tiež ako člena redakčnej rady časopisu Bookbird. V rokoch 2014 – 2016 ako prezidentka poroty Ceny IBBY ASAHI READING. V súčasnosti je členkou Výkonného výboru Ruskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je prizývaná do domáčich a zahraničných porôr na udelenie cien ako odbornička na literatúru.

Chief of the Department of Literature in Foreign Languages at the Russian State Children's Library. Executive Director of the Association of culture, art and education for children's reading 'Raising readers'.

Graduated from Moscow State University of Culture and Arts with a diploma qualifying as a specialist in Children's Literature and Librarian-Bibliographer. PhD Angela Lebedeva was a member of H.C. Andersen Jury in 2004-2006, worked as the EC IBBY and "Bookbird" Board member (2012-2016), as the IBBY ASAHI Award President (2014-2016). Currently she is also the EC IBBY Russia member and a literary expert in international and national contests.

Akoss Ofori-Mensah (Ghanská republika/Republic of Ghana)

V rokoch 2012 – 2016 zastávala funkciu viceprezidentky Výkonného výboru Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je vydavateľkou, zakladateľkou Subsaharskej vydavateľskej siete zameranej na podporu knižnej produkcie pre deti a mládež. Študovala na univerzitách v Ghane, Nottinghame a v Chicagu. Začínala ako učiteľka na dievčenskom gymnáziu, no po návrate z USA sa začala venovať vydavateľskej práci v Afram Publications (1976). Neskôr sa stala riaditeľkou vydavateľstva Halko Group Companies. Od roku 1993 viedie vlastné vydavateľstvo. Patrí k tým vydavateľom, ktorí sa snažia pozitívne ovplyvniť vzdelávací systém a vytvoriť kultúru čítania v subsaharskom regióne. Je prvou ženou, ktorá dosiahla pozíciu prezidentky Asociácie vydavateľov v Ghane. V roku 2005 sa stala členkou Akčného tímu,

ktorý mal zadržať vydavateľskú sieť v afrických krajinách (APNET) od ničivých dôsledkov vojny, ktorá v roku 2002 vypukla na Pobreží slonoviny. Akoss je aj členkou Rady pre manažment afrických knih so sídlom v Oxforde. V roku 2008 ju prizval minister pre rozvoj a spoluprácu Dánskeho kráľovstva za členku tímu na vytvorenie Millennium Development Goal 3 Network. Na medzinárodných fónoch (napr. OSN) zvykne Akoss hovoriť o tom, ako knižná tvorba ovplyvňuje domácu komunitu. V roku 2008 prednesla v OSN reč na tému Posilnenie postavenia žien prostredníctvom kníh pre deti. A na tej vyzdala obrázkovú knihu *Mimi Mystery*, ktorá má poslanie sebavedome dievčat. Prvá obrázková kniha, ktorú Akoss vydala pod názvom *Povolenie Sosu* (*Sosu's Call*) Meshacka Asareho, získala 1. cenu v medzinárodnej súťaži kníh o tolerancii organizovanej UNESCO. Táto istá kniha získala 12. miesto medzi Sto najlepšími knihami Afriky 20. storočia.

Akoss was educated at the University of Ghana where she got a B.A. Honours Degree in English. She taught English at Aburi Girls Secondary School for two years and proceeded to Nottingham University in the UK for a Post Graduate Diploma in English. In 1974, she got an internship at the United Nations Fund for Population Activities in New York for six months and thence to the University of Chicago for Master's Degree in Population Education. She returned to Ghana in 1976 and worked with Afram Publication as a Managing Editor. She left Afram in 1978 and joined Halko Group of Companies where she rose to become the Managing Director of the Group. Akoss started her own publishing house with children's books in 1993. Her company is known as Sub-Saharan Publishers, based in Accra, Ghana. Her first picture book, *SOSU'S CALL* by Meshack Asare, won the 1999 UNESCO 1st Prize for Children's Literature in the Service of Tolerance. It was listed a 2001 IBBY Outstanding Book For Young People With Disabilities. It was listed among the Top. Twelve of Africa's 100 Best Books of the 20th Century in 2002 by the Zimbabwe International Book Fair. Akoss has served the Ghana Book Publishers Association, she was elected the President of the Association from 2003-2005 and is the first and only woman to hold that position to date. She was a member of the Task Team set up in 2005 to rescue APNET (African Publishers Network) from La Côte D'Ivoire to Ghana when civil war broke out in La Côte D'Ivoire in 2002. She is also a member of the Council of Management of African Books Collective (ABC) which is based in Oxford. In 2008, Akoss was invited by the Danish Minister for Development Cooperation to be a member of the Millennium Development Goal 3 Network. In March 2008 she presented a paper at the Danish Side Event on *MDG3 Call to Action and Empowerment of Women* at the United Nations. Her presentation was on Promoting the Empowerment of Women through Children's Books. In support of the MDG3, she has published a children's picture book, *MIMI MYSTERY* which is in support of the empowerment of the girl child. The book is written by an Ethiopian and illustrated by A Ghanaian. Apart from children's books, she also publishes history books, African literature, research works, as well as school textbooks. In 2010 she was elected the African Regional representative for IBBY for a 2-year term and in Mexico last year she was re-elected to the IBBY Executive Committee.

Beata Panáková (Slovenská republika/Slovak Republic)

Beata Panáková je zberateľkou a šíreťkou príbehov. A vie ich vyberať. Ako prekladateľka má možnosť vybrať si z iných kultúr tie, ktoré by nášho detského čitateľa mohli zaujať a kultivovať. Rovnako ako dramaturgička v Rozhlase a televízii Slovenska (organizačná zložka Slovenský rozhlas). Hovorí, že „kultivovanie schopnosti počúvať a čítať je spôsobom zušľachtovania fudskej duše.“ Veří, že z malých poslucháčov a čitateľov vyrastú veľkí milovníci literatúry, múdri a dobrí ľudia! Povolanie rozhlasového dramaturga predpokladá erudičiu a schopnosť vnímať, čo sú pre deti deje, rozmyšľať o tom, ktoré smery a vplyvy v nej posínajú a ktoré naopak využávajú. Jej postrehy a skúsenosti sú preto neoceniteľné pre všetkých, ktorí rozmyšľajú o tom, ako viesť dieťa ku kultivovanému čítaniu. Úspešne sa o ne deli doma aj v zahraničí. Prednášala na workshopoch Európskej vystielacej únie EBU. Jej štúdia o slovenských rozhlasových hráčach vysľala v britskom zborníku Globalizácia a médiá, Cambridge Press, 2006. V roku 1993 obhájila v Ústave slovenskej a svetovej literatúry SAV dizertačnú prácu na tému Podoby rozprávky v rozhlashe. V rámci Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY) pracuje v porotach pre udelenie cien za knižnú tvorbu pre deti a mládež. Je spoluzákladateľkou významného medzinárodného festivalu PRIX EX AEQUO a festivalu ZÁZRÁNA ORIEŠOK zameraného na propagáciu knižnej a mediálnej kultúry. Je autorkou rozhlasových hier a adaptácií, literárnych a dokumentárnych písam, článkov a rozprávok. Jej rozhlasové hry sa dostali do užšieho vyberu na medzinárodných festivaloch PRIX EUROPA (2003), PRIX EX AEQUO (2006) a PRIX ITALIA (2007). Je tiež autorkou knih pre deti Dafnis a Chloé, Orfeus a Eurydyka, ktoré pútavým spôsobom približujú detom antické príbehy. Jej preklad Mikulášových šíbalstiev od francúzskeho autora René Goscinnyho bol zapisaný na Čestnú listinu Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Pracuje vo Výkonného výbore Slovenskej sekcie IBBY.

She works as a dramaturge for Radio and Television Slovakia, organizational unit Slovak Radio. In 1993 she wrote her dissertation on the topic of Different Forms of Fairy Tales in Radio Broadcast at the Institute of Slovak and World Literature of the Slovak Academy of Sciences. In the 90-ies she participated in several internships in France and Belgium. She is an author of radio plays and adaptations, literary and documentary programmes, features and fairy tales. She translates from French. Her radio plays were shortlisted at international festivals PRIX EUROPA (2003), PRIX EX AEQUO (2006) and PRIX ITALIA (2007). The feature A Touch of Genius won the main prize at the Slovak Festival of Radio Production in 2011. She has contributed with her presentation at the EBU workshops in Helsinki (on experimental drama genres) and in Bratislava (about children's dramaturgy in radio). Her study about Slovak Radio plays was published in a British review Globalization and Media, Cambridge Press, 2006. She is co-founder of the International children's and youth radio drama festival PRIX EX AEQUO and a festival MAGIC NUT focused on promoting the culture of books and media. She is an author of radio plays and adaptations, literary and documentary series, features and fairy-tales. Her radio plays were on the shortlists of international festival PRIX EUROPA (2003), PRIX EX AEQUO (2006) a PRIX ITALIA (2007). She is also an author of books for children Dafnis a Chloé (Daphnis and Chloe, Perfekt), Orfeus a Eurydyka (Orpheus and Eurydice, Perfekt). They bring children close to the ancient stories. Her translation of Le Petit Nicolas René Goscinny received a recognition on the IBBY HONOUR LIST. She is a member of the Executive Committee of SKBBY.

Viera Sádovská (Slovenská republika/Slovak Republic)

Pedagogická klasickejho tanca a choreografička. V roku 1990 založila Tanečnú školu Vieri Sádovskej a tanečný súbor Nezáhubka, s ktorým účinkuje doma i v zahraničí (napr. Česká republika, Poľsko, Rakúsko, Estónsko). Vytvoria celý rad tanečných inscenácií na temy rozprávok alebo ako adaptácie baletných predĺžil, ale aj také, ktoré tematicky stárvajú životné pocití súčasných detí, opierajú sa o ich skúsenosť a zážitkovú bázu, osvetľujú proces dozrevania v súčasnom konfliktnom svete a nachádzanú stability v základných fudskej hodnotach. Spolupracovala pri experimentálnom hudobno-tanečnom projekte s hudobným skladateľom Jurajom Hatrikom. Pracuje s detmi a dospelými od predškolákov až po seniorov. Za roky svojho pôsobenia odchádzala mnohých žiakov, ktorí nastúpili na dráhu v profesionálnych tanečných telesách a v divadelných domá v zahraničí. Vedie workshops pre tanečníkov, pedagógov tanca. Vyučuje tanečnú prípravu krasokorčuliarov. Jej cieľom však nie je len vyučovať vrcholových tanečníkov. Učí pestovanie kultúru pohybu a vzťah k umeniu a využívať ju v dimenziah bežného života; nielen na relax, ale aj na rozvíjanie emocionality, pestovanie kreativity a na osobnostný rozvoj. Pre tento účel pracuje aj s čítaním a literatúrou. V roku 2012 spolu s Timoteou Vráblovou vytvorili Divadlo čítania Gunilla a naštudovali Rozprávku o oslikovi podľa rovnomennej knihy Jána Milíčka. Spolupracuje s hou a v rámci workshopov v rámci projektu *Ihrisko čítania*. Spoločne sa tiež venujú projektu *Paláčová herna čítania*.

She is a pedagogue of classical dance and a choreographer. In 1990 she founded the Dance School of Vera Sádovská. She also created a dance company Nezáhubka (Forget-me-not), which has performed in Slovakia and abroad (e.g. Czech Republic, Poland, Austria, Estonia). She has created quite a number of dance performances on themes of tales, or as adaptations of ballet stories, but also on issues of children's everyday life, their experiences and feelings, portraying maturing in our modern conflicting world, and processes connected with finding stability in primary human values. She co-operated in experimental music and dance project with a Slovak composer Juraj Hatrik. She works with children and adults of all age groups from pre-schoolers up to seniors. She has trained up many students, who became professional dancers in dance companies and theatres in Slovakia and abroad. She has been a lecturer of numbers of workshops for dancers and dance teachers. She takes a part in trainings as a dance teacher for figure skaters. Her main goal is not just to train top dancers. She encourages people to go in for culture of movement and to build up relationship with arts of dance and then use it in their everyday life; not only for relaxation but also to grow in emotional level, creativity and in their personal development. That is also why she incorporated reading and literature into her teaching methods. In 2012 she and Timotea Vráblová created Gunil Theatre of Reading. They created a performance Rozprávka o oslikovi (A Tale on Donkey) based on book of Ján Milíč. She co-operated with Timotea Vráblová in workshops organized in a project *Ihrisko čítania* (Reading Playground). Together they also work at the project *Paláčová herna čítania* (Palace Reading Playroom).

Margaret Anne Suggs (Írsko/Republic of Ireland)

Narodila sa na dalekom americkom Jahu, kde prežila svoje roky detstva i dospevania. Kvôli štúdiám odšťala do Dublina. Tam ukončila magisterské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení a dizajnu (National College of Art and Design). Zamerala sa pritom oboma smermi, na výtvarné umenie a vizuálnu komunikáciu a na dejiny dizajnu a aplikovaného výtvarníctva. V súčasnosti pracuje v Rade riaditeľov pre írske združenie ilustrátorov. A pokiaľ sa aktuálne nevenuje ilustračnej tvorbe, učí na Ballyfermot College of Further Education, kde zaviedla predmet ilustračná tvorba.

Ako ilustrátorka Margaret Anne využíva tradičné ručné ilustračné techniky, používa ceruzku, perá, akvarely. Chce tak vytvoriť obrázky, ktoré sa dotknú srdca a vedia navodit pocit, že niečo môže byť nežnejšie, občas i pikantnejšie, ale predovšetkým milé a lahodné. Ocenené boli jej najnovšie knihy: *Piglin of Howth* (by Kathleen Watkins, Gill), *Me Nan, Auntie Brídie and the Leprechaun* (by David McNiven, MN Books) and *Cup of Tea* (by Eric La Branche, Clavis).

Margaret Anne žije stále v okolí Dublina, blízko mora so svojím štvarním manželom, dvoma nádhernými synmi a mačkou – mraučiačkou. A vždy má čas, keď ide o čokoľadú.

Born and raised in the American deep South, Margaret Anne Suggs moved to Dublin to complete her Master's at the National College of Art and Design. She has since completed both an MA in Visual Communications and an MA in the History of Design and the Applied Arts. Currently, Margaret Anne is on the Board of Directors for Illustrators Ireland but when she is not illustrating, she is lecturing at Ballyfermot College of Further Education, where she founded the illustration course.

Margaret Anne works by hand, with traditional tools such as pencils, pens, inks and watercolours to create intricate, heart-felt illustrations that are sometimes sweet, sometimes spicy, but always delightful. Her latest books are the award-winning, best-selling *Piglin of Howth* (written by Kathleen Watkins, Gill), *Me Nan, Auntie Brídie and the Leprechaun* (written by David McNiven, MN Books) and *Cup of Tea* (written by Eric La Branche, Clavis).

Margaret Anne now lives in County Dublin, near the sea with her dashing husband, two amazing sons and a whiny cat. She is never too busy to eat chocolate.

Björn Sundmark (Švédska královstvo/The Kingdom of Sweden)

Björn Sundmark je profesorom angličtiny na Univerzite v Malmö University, kde prednája aj detskú literatúru a venuje sa tiež jej vedeckému výskumu. Publikoval celý rad vedeckých článkov, ktoré sa zaobrábili problematikou kníhy Alice v krajině zázrakov a témat, ktoré súvisia s týmto dielom (napríklad problém detí vo Viktoriánskej literatúre, problematika nonsensu). Je autorom monografie *Alice v ústíme podaní* (*Alice in the Oral-Literary Continuum*, Lund UP). Jeho práce sú publikované aj v zahraničných časopisoch *Children's Literature in Education*, *Bookbird*, *Bamboken*, *Jeunesse*, *The Lion and the Unicorn*, *International Research in Children's Literature* a BLFT. Ako editor vydal spolu s Kitom Kelenom viacero odborných publikácií *Beyond Pippi Longstocking* (Poza Pippi Dlhú Pančuchu), *Retranslating Children's Literature* (Nové pretilmočená detskej literatúry) a *Empowering Transformations* (Posilujúce premeny). Spolu vydali aj publikáciu *The Nation in Children's Literature* (Národy v detskej literatúre, Routledge 2013) a *Child Autonomy and Child Governance in Children's Literature* (Téma autonómnosti dieťaťa a dozoru nad dieťatom v detskej literatúre, Routledge 2017). V súčasnosti je Björn Šéfredaktorom medzinárodného časopisu *Bookbird: Journal of International Children's Literature*, ktorý vydáva Medzinárodná únia pre detskú knihu (IBBY). Je tiež predsedom poroty na udelenie Ceny Augusta za najlepšiu knihu švédskej literatúry.

Björn Sundmark is Professor of English at Malmö University, Sweden, where he teaches and researches children's literature. He has published a number of scholarly articles on *Alice in Wonderland* and related topics (Victorian children's literature, nonsense), and is the author of the monograph *Alice in the Oral-Literary Continuum* (Lund UP). Sundmark's work has appeared in several journals, including *Children's Literature in Education*, *Bookbird*, *Bamboken*, *Jeunesse*, *The Lion and the Unicorn*, *International Research in Children's Literature* and BLFT; and in several edited collections, including *Beyond Pippi Longstocking*, *Retranslating Children's Literature* and *Empowering Transformations*. Sundmark is the editor (with Kit Kelen) of *The Nation in Children's Literature* (Routledge 2013), and *Child Autonomy and Child Governance in Children's Literature* (Routledge 2017). He is the current editor of *Bookbird: Journal of International Children's Literature*, and chairs the August award for the best children's book in Sweden.

Josep Antoni Tàssies (Španielske kráľovstvo/The Kingdom of Spain)

Jeho prvé kresby sa objavili na stránkach katalánskych novín už v roku 1983. Odvtedy pracoval pravidelne pre printové médiá. Za svoju prácu v novinách získal v roku 2005 a 2007 Cenu Asociácie katalánskych ilustrátorov (Associació Professional d'Illustradors de Catalunya with Junceda awards).

Vždy ho zaujímalá forma vyjadrenia a tvar ako výrazový prostriedok. To ho vedlo k ilustrácií a ku knižnému dizajnu. Väčšinou ilustroval poéziu alebo prozaické diela.

Jeho prvým medzinárodným ocenením bola Plaketa na Biennale ilustrácií Bratislava v roku 1993 za ilustrácie ku knihe Anselma Turmeda *Libre de bons amonestaments* (*Knihy dobrých rád*). Je to zberka moralu, ktorú Tàssies vytvoril moderný ilustračný koncept.

Tàssies je autorom aj niekoľkých kníh. Za obrázkovú knihu *El nen perdut* (*Stratené dieťa*), ktorá hovorí o pozitívnej sile detskej radosti, ktorú pomáha držať nádej aj v tazkých vojnových časoch, získal v roku 2008 SM International Illustration Award v 2008 a v roku 2009 bol tiež ocenený najvyššou cenou Grand Prix na Biennale ilustrácií Bratislava.

Vystavuje doma i v zahraničí: v Ríme (Palazzo delle Esposizioni, 2010), v Japonsku (Itabashi Art Museum, l'ashikaga Museum of Art, l'Hiratsuka Museum of Art, el Chiba Museum of Art i l'Urawa Art Museum, 2010 – 2011), v Rusku (Siberia International Exhibition Business Centre Krasnojarsk, 2011), v Chorvátsku (Klovíčevi Dvori Gallery Zagreb, 2014), na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Boloni (2010).

Na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Boloni (2017), kde bolo Katalánsko čestným hostom veľtrhu, bol zahrnutý do výberu najvýznamnejších katalánskych ilustrátorov.

Tàssies' first drawings were published in catalan newspapers in 1983. He has collaborated with writers such as Antonio Tabucchi (*El País*, Madrid), has produced several lengthy portrait series for literary supplements and carried out graphic work for socio-political articles (*El Periódico* de Catalunya, Barcelona).

His work in newspapers has been acclaimed by his colleagues of the Associació Professional d'Illustradors de Catalunya with Junceda awards 2005 and 2007.

His interest in shape and form has led him to illustrate and design books and their covers, specially narrative works and poetry.

His first international award was a Plaque in the 1993 Bratislava Biennial of Illustrations for his illustrations of Anselm Turmeda's *Libre de bons amonestaments* (*The book of good advices*), a piece of medieval moral poetry to which he gave a contemporary slant with a series of figures to be cut out.

Tàssies has also authored several books. His picturebook *El nen perdut* (*The Lost Child*), about the positive force of youthful joy and hope even in dire situations like war, won him the 2008 SM International Illustration Award in 2008 and the Grand Prix BIB 2009.

Tàssies' work has featured in many international exhibitions, Palazzo delle Esposizioni (Roma, Italia, 2010); a l'itabashi Art Museum, l'ashikaga Museum of Art, l'Hiratsuka Museum of Art, el Chiba Museum of Art i l'Urawa Art Museum (Japón, 2010 – 2011); al Siberia International Exhibition Business Centre (Krasnojarsk, Rússia, 2011), i a la Klovíčevi Dvori Gallery (Zagreb, Croácia, 2014), including a personal exhibition at the 2010 Bologna

Children's Book Fair when he presented his book *Noms robats* (*Stolen Names*) that speaks out against bullying at school.

As well as the Catalan and Spanish versions, *Stolen Names* has also been released in Russia, Greece, South Korea, Japan and Mexico and has been included in several educational programmes.

He was selected as one of the most influential catalan illustrators in the exhibition of Bologna Children's Book Fair 2017, where Catalonia was the honour guest.

Tàssies has served as a juror for the 1998 and 1999 Best Illustrations Price of Spanish Ministry of Culture, the 2011 Biennial of Illustrations of Bratislava in Slovakia, the 2012 Mikhalkov Prize in Russia, the 2013 Bologna Illustrators' Exhibition of Bologna Children's Book Fair in Italy.

Ellis Vance (Spojené štáty americké/United States of America)

Jeho životným poslaniom sa stalo učiteľstvo. Už vyše štyridsať rokov sa venuje pedagogike zameranej na čítanie s porozumením a výše tridsať rokov sa aktívne zapája do činnosti organizácií, ktoré sa tejto problematike venujú. Sám pôsobí ako učiteľ na prvom stupni vzdelávania a počas svojej pedagogickej praxe prešiel aj ostatnými stupňami, vrátane pedagogického pôsobenia na vysokej škole. Pracoval ako správca školského úradu pre Clovis USD, okresy Fresno a Stanislaus v Kalifornii. Bol tiež výkonným riaditeľom neziskových vzdelávacích organizácií. Je prezidentom dvoch asociácií zameraných na vzdelávanie: Kalifornskej organizácií pre čítanie (California Reading Association) a Kalifornskej asociácie učitelia v oblasti médií a knihovníctva (California Media and Library Educators Association).

Vo funkcií hospodára je stálym členom Výkonného výboru Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). Je tiež členom Výkonnej rady medzinárodného časopisu Bookbird a od roku 2009 aj Výkonný riaditeľ Sekcie IBBY Spojených štátov.

Ellis Vance has been a life-long educator for over forty years and has been active in literacy and children's literature organizations for the past thirty years. He has taught at the elementary through university levels and served as an administrator at the Clovis USD and the Fresno and Stanislaus County Offices of Education in central California, USA. He was also Executive Director for a non-profit educational association, the Computer Using Educators, for two years. In addition, he has served as president of two educational associations, the California Reading Association and the California Media and Library Educators Association.

He is currently Treasurer for the International Board on Books for Young People and its journal, *Bookbird*, and was appointed to the position of Executive Director for the United States Board on Books for Young People, the U.S. National Section of IBBY, in 2009.

Timotea Vráblová (Slovenská republika/Slovak Republic)

Je zakladateľkou IBBY INŠTITÚTU BRATISLAVA. Problematicke čítania sa venuje vo svojej práci i vo vofonov čase.

Občas sa venuje autorskej tvorbe pre prekladá. Ako scenáristka pracovala s niekoľkými divadelnými skupinami (so skupinou Tangere realizovala predstavenia Triptych (2007) a Uholský kameň (2007), s medzinárodným súborom baletu a súčasného tanca Xaris spolupracovala na predstavení Glória, s maliarkou Eviou Flatscherovou, Fire House Dance Company, skladateľom a gitaristom Davidom M. Boydom na autorskom hudobno-poeticke-tanecnom predstavení Signal (2009), spolu s maliarkou Molly W. Freemanovou a Davidom M. Boydom vytvorili autorské inscenované poeticke-hudobne inscenacie v Texase a Colorado (2006), pre slovenský rozhlas v roku 2016 vytvorila adaptáciu románu Selmy Lagerlöfovej Gösta Berling.

Pracuje v Ústavе slovenskej literatúry SAV. Ako literárna skúma staršieho obdobia slovenskej literatúry (16. – 18. storočie). Veľký priestor venuje aj výskumu literatúry pre deti a mládež. Recenzuje knižnú tvorbu pre deti, každoročne hodnotí celoročnú produkciu pôvodnej tvorby pre Knížny revue. Na ŠMUS na Katedre bábkarskej tvorby prednáša detskú literatúru a Psychológiu detského diváka. Spolupracuje s vydavateľstvom Trio Publishing na edícii Čítanie s porozumením – Alfabeta Negramontá. Súčasťou knihy je aj príručka Timotei Vráblovej, ktorá má pomôcť deťom hlbšie preniknúť do knihy. Timotea verí, že deti sa samy dokážu podieľať na rozvoji kultúry čítania v partnerstve s dospejlymi. Na tomto princípe postavila projekt Cesta ku knihe, ktorý sa v spolupráci so spisovateľom Danielom Hevierom realizoval v rokoch 1999 – 2009 v rámci OZ Fanfary v detských čitateľských HEVÍ kluboch. V projekte Malý školský rok 2009 – 2010, ktorý vytvorila pre Slovenský rozhlas, založila a viedla čitateľskú družinu detí a pripravovala ich na to, aby mohli aktívne participovať na vystielaní o knihách. Školi učiteľov a knihovníkov prostredníctvom seminárov a workshopov o čítaní, literatúre a tvorivom písaní. Jej záujem sa orientuje aj na rodičov. Založila Centrum pre rozvoj čítania s porozumením: *Ihrisko čítania Timotei Vráblovej*; organizuje workshopy pre deti a dospejlych a individuálnu poradenskú činnosť pre rodiny a učiteľov aj spolu s Vierou Sádovskou. Spoločne sa tiež venujú projektu *Paláčová herina čítania*. V roku 2012 spolu s Vierou Sádovskou vytvorili Divadlo čítania Gunnill a naštudovali Rozprávku o oslikovi podľa rovnomennej knihy Jánky Miláčiky. Prednášajú aj v zahraničí (Česko, Poľsko, Veľká Británia, USA, Rakúsko, Francúzska, Taliansko, Nemecko, Belgicko, Mexiko). Od roku 2010 je prezidentkou Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY). V rokoch 2012 – 2016 pracovala vo výkonnom výbore IBBY.

Timotea is a founder of IBBY INSTITUTE BRATISLAVA.

Sometimes she has a time for her own auctorial work. As a scriptwriter she co-operated with some drama and dance companies with Tangere she created Triptych (2007) a Uholský kameň (Corner Stone, 2007), with XARIS, international ballet and contemporary dance company, performance Glória, her and a painter Eva Flatscher, Fire House Dance Company, a composer and guitarist Davidom M. Boyd created australián original music – poetic – dance – visual performance Signal (2009); and with an artist Molly Walker Freeman, David M. Boyd they created stage visual- poetic-musical compositions in Texas and Colorado (2006). She made a free radio adaptation on a novel Gösta Berling by Selmy Lagerlöf (2016) for the slovak Radio.

She is an author of research books and papers both on the history of literature (17th – 18th centuries) and children's literature. She also works at the Academy of Performing Arts in Bratislava. She teaches lectures and seminars on Children's literature, Psychology of Children's Observation, Creative Writing. Since 2007 she has been working for the Knižna revue (Book Revue) magazine and BIBIANA, the professional journal of arts for children and young adults of the Slovak Section of IBBY. She is regularly an author of an annual article assessing the Slovak children's book production for the previous year. Since 2008 she has been working for the Slovak Radio. Recently records a programme at the Slovak Radio aimed at "creative reading" for children called "Little School Year". She has been several times a jury member or a chairwoman for the national competition Miraculous Nuts and international competition Prix Ex Aequo in radio plays for children and young adults organized by the Slovak Radio and TV in co-operation with EBU. In 2011 she started as an author of reader's guides of TRIO PUBLISHING in a new series of books for children and young adults Analfabeta Negramotná. So far it has been published 15 books. She is devoted to train teachers, librarians parents and also children. She is a founder of the Centre for deep reading development: Timotea's Vŕablová Reading Playground – she organizes workshops for both children and adults, individual consultancy and counselling for families and teachers. She co-operated with Viera Šádovská in workshops organized in a project *Ihrisko čítania* (Reading Playground). In 2012 she and Timotea Vŕablová created Gunnil Theatre of Reading. They created a performance Rozprávka o oslíkovi (A Tale on Donkey) based on book of Ján Milčák. Together with Viera Šádovská they also work at the project *Páldcová herina čítania* (Palace Reading Playroom). Timotea has given lectures in Czech Republic, Poland, Great Britain, US, Austria, France, Italy, Germany, Belgium and Mexico. Since May 2010 she has been working as the President of the Slovak Section of IBBY. From 2012 – 2016 she has been a member of Executive Committee IBBY.

IBBY

INŠTITÚT BRATISLAVA

AJ MY SME UROBILI KROK A MÁME LOGO
PRE IBBY INŠTITÚT BRATISLAVA!

Dovolte, aby sme vám predstavili jeho tvorcu:

JURAJ MARTIŠKA

Akademický maliar Juraj Martiška patrí k popredným slovenským ilustrátorom. Jeho ilustračné tvorby akoby symbolicky odkazovala na dve dôležité stránky života: jemnosť a krehkosť, a tiež radosť, humor. Aj kvôli nim sú jeho výtvarné posolstvá adresné a detskí čítaťa v nich nachádzajú svoju, rozhľadfu" do priestoru príbehov. Spomeneme len niektoré z jeho knížiek: *Pinochiove dobrodružstvá* (C. Collodi, Petit Press 2008); *Bráček Jelenček* (P. Dobinský, Vydavateľstvo Matice slovenskej 2008); *Razprávky* (H. Ch. Andersen, Petit Press 2008); *Krajinka s konikom* (spolu s M. Martiškovou, M. Šurinová, Perfect 2010); graf. úpr.: *Ako začať zbierať záhradky* (Perfect 2010); *Dievčatko z veže* (J. Bodnárová, Perfect 2011); *Starec, ktorý letal* (J. Milčák, TRIO Publishing 2014). Juraj Martiška je laureátom *Ceny Ľudovíta Fullu*, najvyššieho národného ocenenia za ilustračnú tvorbu pre deti a mládež (Cenu udeľuje BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Fond výtvarných umení a Slovenská sekcia IBBY).

Príbeh pre logo podľa Juraja Martišku

Ukáže sa strapáta hlava! Nie hlava, vedje to kniha! To stránky knihy listujú! Samy? Možno, ak je im smutno. Možnože listovaním volajú deti, aby sa príšli pozrieť a začítať sa. Alebo to listovanie znamená, že sa zdvihol vietor. Zabudnutá kniha v parku a viete preukyneť listy? Ale čo ak je to predsa len tia strapáta hlava? Začítať sa do knihy a vietor myšlienok sa jej premáva vo vlasoch. Vlastne listuje ako v knižke, ved myšlienky z knižky už dávno preskočili do hlavy. Áno, predsa je to hlava! Ved má oči! A aké veľké! Pozerajú doširoka-dodalek a usmievajú sa. A čo ak sú tie oči ako zvedavá otáčka: čo len v tej knihe môže byť? Nepozerať sa náhodou na mná, nečaká, že si ju prečítam? Potom by boli oči ako tajomstvo knižky. Len ona vie, čo videli, čo je v nej napísané. Nuž ale strapáta hlava sa usmieval Kto rozrieši túto záhadu? Odporved je na ceste. S knižkami. Lebo patrí detom, aby im vietor listoval myšlienkami. A očiam, aby hľadeli poza priestor. A deti patria knižkám. Bez detí (aj tých v nás) knižky strácajú to najdôležitejšie: oči. Pardon. Tajomstvo.

**AND WE ALSO, IN IBBY INSTITUTE
BRATISLAVA, STEP FORWARD
AND HAVE A LOGO!**

Let us introduce a logo designer:

JURAJ MARTIŠKA

Juraj Martiška is among leading personalities in arts of illustration in Slovakia. His pictures seem to refer symbolically to two aspects of life: gentleness and vulnerability, and joy and humor. That is also why he conveys messages appealing to children so much. They can find in them their "watchtower" into a space of stories. Let us mention some of books he has illustrated: *Pinocchio's Adventure* (C. Collodi, Petit Press 2008); *Brother Deer* (P. Dobšínský, Vydavateľstvo Matic slovenskej 2008); *Tales* (H. C. Andersen, Petit Press 2008); *A Country and a Little Horse* (together with M. Martiškovou, M. Surinová, Perfekt 2010); book design *How to Collect Stamps* (Perfekt 2010); *A Girl from a Tower* (J. Bodnárová, Perfekt 2011); *An Old Man Who Flew* (J. Milčák, TRIO Publishing 2014). Juraj Martiška is a laureate of *Ludovít Fulla Award*, the highest national recognition for excellent illustration works for children and young adults (the award is given by BIBIANA, the International House of Arts for Children, Slovak fund of Arts and Slovak section of IBBY).

A story for the logo of Juraj Martiška

And now a shaggy head appeared! No, it is not a head, it is definitely a book! You can see pages! Flicking over! Pages, flicking over on their own? It can happen, if they are feeling lonely. They may invite children to come and have a look and read in. Or the "flicking over" means a wind raised. A book, left in the park, and a wind blows into pages. But what if it is a shaggy head? The head is reading a book and a wind of thoughts is running like in her or his hairs. Or browsing like in a book. Thoughts from book jumped into the head. Yes! Definitely! It must be a head! Look, eyes! There are eyes! And what big eyes they are! They look into distances and smile. And what if they are curious like a curious question: what can be in the book? Or what if the book is looking just at me and waiting whether I read from it? That would mean the eyes are like a secret of the book. Only the book knows, what is written inside. But the shaggy head is smiling! Who can solve that mystery? The answer is on a way. With books. Because they belong to children for a wind could flick over their thoughts. And for their eyes to see beyond the space. And children belong to books. Without children (including children in us) books lose the most important thing. Eyes. Excuse me. I meant, mystery.

IBBY
INŠITÚT BRATISLAVA

Spracovala, zostavila a preložila: Timoreta Vráblová

Grafická úprava: Viera Fabianová

Vydala: BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti

Rok vydania 2017

Náklad: 200 ks

Tlač: DOLÍS, s.r.o., Bratislava

ISBN: 978-80-89154-58-6

